

HAVREVIMPEN

DOF-FYN

17. ÅRGANG NR.1, FEB 2010

Generalforsamlingen Namibia
Ørnens død Agerhøne Punkttælling
Botofte Skovmose Vitsø "Woosh-net"
Knudshoved Plejedag på Monnet

Ole Damsgård

HAVREVIMPEN

Udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt

Tryk: Micro-Forma Oplag: 290

Redaktion:

Søren Gjaldbæk - Jacob Sterup Andersen - Tim H. Hansen - Michael Mosebo Jensen

Redaktør:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56
e-mail: socren.gjaldbaek@privat.dk

Udsendelse af Havrevimpen (abonnement, adresseændringer):

Michael Mosebo Jensen, Røjle Bygade 102, Røjle, 5500 Middelfart, tlf 26 82 07 29
e-mail: mmj@doffyn.dk

Hjemmeside: www.doffyn.dk

Indsendelse af observationer:

Via Hjemmesiden, kun for folk, som er tilmeldt som brugere.

e-mail: : obs@doffyn.dk

pr. telefon til én fra Administrationsgruppen, DOF-Fyn Web:

Erhardt Ecklon	62 21 99 16
Jacob Sterup Andersen	62 29 26 29 / 25 56 74 17
Michael Mosebo Jensen	26 82 07 29
Hans Rytter	62 27 20 26 / 23 34 86 36

Webmaster:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56

Kontaktadresse til bestyrelsen, formand:

Henrik Kalckar Hansen, Birkebakken 5, Sankt Klemens 5260, Odense S tlf. 30 70 90 38
e-mail: kalckar@webspeed.dk

Indhold:

Generalforsamlingen	4	Botofte Skovmose	38
Side (ca.) 9-ornitologen	15	Vitlø Nor	39
Knudshoved	17	Fra Felten	41
Punkttælling langs Odense Å	22	Agerhøne	49
Namibia	26	Kvindeseminar	50
"Woosh-net"	31	Turrappporter	50
Plejedag på Monnet	35	Ømens død	55
		Møder, ture og Små pip	56

Tegninger: Ole Runge

Forsidetegning: Ole Runge.

Fotos: Erik Thomsen, Hans Rytter, Bent Staugaard Nielsen, Tom Willestofte, Søren Gjaldbæk, Kurt Due Johansen, Lilly Sørensen, Per Rasmussen og Dieter Maaszen.

Copyright: DOF-Fyn. Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse

Fra redaktionen

Havrevimpen er gennem det første år som abonnementsblad. Vi skal takke de mange, som har ønsket bladet. Normalt plejer vi at indlægge et giro-

kort i årets første nummer. Af sparehensyn vælger vi en anden løsning i år. Man kan forny sit abonnement på to måder:

HUSK AT FORNY DIT ABONNEMENT PÅ HAVREVIMPEN:

1. Indbetal 100 kr. på kontonr. 5257468, regnr. 1551 – skriv "abonment 2010" og anfør navn og adresse.
2. Indbetal 100 kr. på girokort +01 +5257468 og skriv abonnement 2010 samt navn og adresse. Foregår let via netbank, ellers må man en tur på posthuset.

Betalingen dækker numrene frem til og med nr. 1 2011. For folk med netbank er begge metoder "lige lette". Folk uden netbank skal enten i banken eller på posthuset – vi håber, at folk tager godt mod denne ordning.

Vi skal vanen tro opfordre alle til at sende os artikler, hvis, der er noget man ønsker at dele med andre. Vi er behjælpelig med fotografier til artiklerne, hvis man ønsker det. Der skal lyde stor tak til de mange, der kommer med bidrag til bladet.

Generalforsamlingen

Formandens beretning

Af DOF-Fyns formand Henrik Kalckar Hansen

Forelagt på DOF-Fyns ordinære generalforsamling den 3. februar på Odense Friskole.

Årstal	Antal medlemmer	Tilgang i %
2009	962	5.4
2008	910	11.5
2007	816	16.7
2006	699	7.2
2005	648	13.5

En medlemsstatus viser at medlemstilgangen er på 52 svarende til 5.4 % i 2009. Tallene et par år tilbage ser således ud som det ses i tabellen.

To gange om året samles repræsentantskabet til møde. Om efteråret sker det altid på Dalum Landbrugsskole.

Et af de punkter, som har en direkte relevans på Fyn er at man fra central side i

DOF, har opdelt fuglestationerne i A og B stationer. A stationerne skal overholde en række forhold omkring løbende bemanning og udbetaling af diæter. Det er Gedser, Blåvand og Skagen?

Keldsnor er korrekt placeret som B-station sammen med Gilbjerg på Sjælland, Christiansø kører ikke i DOF regi. Fra DOF's side prioriterer man kun A-stationerne i det fremtidige arbejde. Hertil har vi påpeget primært 3 forhold:

- Det formidlingsmæssige
- De store mængder af ringmærkede sangere, altså videnskabelige
- Det sociale aspekt

Vil gerne arbejde for at Keldsnor Fuglestation kan få tildelt penge fra en af DOF's aktivitetspuljer. Vi synes, at Keldsnor Fuglestation er en væsentlig aktivitet for DOF-Fyn, hvilket vi også signalerer ved, at vi igen i år har lejet sommerhuset ned til Gulstav Mose. Som i de tidligere år kan DOF-Fyns medlemmer over natte i sommerhuset for 25 kr. pr. nat.

Som man har kunnet læse i indkaldelsen til generalforsamlingen, så genopstiller Kurt Due Johansen ikke til bestyrelsen, det har han ellers gjort et par gange tidligere...

Her holdt formanden en tale for Kurt Due Johansen og udnævnte samtidigt Kurt til årets DOF-Fynbo.

For at give et mangfoldigt billede af DOF-Fyn, har jeg bedt rigtig mange forskellige mennesker fortælle om det arbejde de er engageret i. Det er alt sammen noget, der relaterer sig til DOF-Fyn:

Beretning fra udvalgene

Odense Fjord

*Ny natur i Mellemstykket og Lammesø
Inddæmning*

I løbet af september til december blev der genskabt yderligere ca. 65 hektar vådområder og enge ved Ølundgård. Det forventer vi os meget af, og glæder os til foråret for at se fuglene indtage området.

Vigelso-rapporten

for 2009 er allerede afleveret 4.1.2010. Kan nogen stikke det? Rapporten belyser glæder og problemer på denne fjordens største ø. Hovedproblemet var i 2009, at kreaturerne med al sandsynlighed var årsag til at de store terne- og klydekolonier brød sammen på grund af tramp. Der var ellers startet op mod 160 par havterner, 3 par dværgterner og op mod 100 par klyder. DOF har foreslået problemet som et fokusområde i 2010. Vi foreslår konkret at kreaturerne ikke kommer ned i Inddæmningen for 1.7..

Seminar om Odense Fjord

Den 6. marts 2010 holdes et seminar i regi af de grønne råd omkring Odense Fjord – netop om fjorden. Kurt Due holder oplæg om fjordens fugleliv.

Kurt Due Johansen

Fredningsgruppen

Kite-surfermode

Lokalafdelingen holdt i efteråret et møde med surferne og Fyns Statsskovdistrikt. Vi fremlagde problematikken, som vi ser den. Nemlig, at kite-surfing er særdeles forstyrrende for fuglelivet. Vi enedes om at holde regelmæssige møder (1x om året eller hvert andet år). En af løsningerne kan være at hjælpe

kite-surferne med at lave kort over de berørte områder. Disse kort, som skal vise, hvor det er mest sårbart, vil blive lagt ind på surfernes hjemmeside.

Energipil ved Brahetrolleborg

Brahetrolleborg Gods har ansøgt om tilladelse (dispensation) til at plante engen ved Brændegårds Sø til med energipil. Engen, som ligger omkring Silkeåens afløb fra søen er et vigtigt sted for ynglende Vibe samt mange rastende gæs og rovfugle.

DOF-FYN har overfor Fredningsnævnet gjort opmærksom på lokalitetens store betydning for fuglene. Vi har pt. ikke hørt noget nyt i sagen.

Højstrup-området

Danmarks Naturfredningsforening har rejst fredningssag for det 200 hektar store militære øvelsesområde Højstrup. En fredning skal beskytte området mod bebyggelse, tilplantning etc. Odense Kommune ønsker pt. ikke området fredet. De mener at der måske skal være plads til noget bebyggelse. DOF talte på det offentlige fredningsmøde varmt for en fredning.

Otterup lystbådehavn

Otterup lystbådehavn ligger i den allerinderste del af Egensedybet. Havnen har netop ansøgt Kystdirektoratet om at få lov til at udvide havnen til mere end det dobbelte. DOF-FYN har frarådet direktoratet at give tilladelse, idet området for en ønsket udvidelse af havnen ligger til både EF-fuglebeskyttelsesområde og Habitatområde. Desuden vil havnen give øget aktivitet i et område, der trænger til mere beskyttelse/ekstensivering af færdselen.

Kurt Due Johansen

"Grøn koordinator"

Det er uændret vigtigt og derfor et højt prioriteret anliggende for Dansk Ornitologisk Forening – og dermed også for DOF Fyn – at være repræsenteret i kommunernes grønne råd, således at DOF's og fuglesagens interesser kan varetages på en god måde i dialog med politikere, embedsmænd og borgere i den enkelte kommune.

I DOF Fyns hold af kommunerepræsentanter er der i løbet af året sket en udskiftning i Nyborg Kommune, hvor Hans Rytter har afløst Else Klint. I de øvrige 9 kommuner har alle DOF repræsentanterne – på nær en - nu været med i alle de tre år, hvor de grønne råd har eksisteret, og det må vurderes, at det arbejde med dialog og rådgivning i natur- og miljøsager, som er rådernes opgave, forløber fornuftigt og konstruktivt.

Ud fra den samme målsætning, som gælder for kommunerepræsentanterne, har bestyrelsen besluttet, at de to DOF Fyn repræsentanter, der sidder i Friluftsrådet, integreres i gruppen af kommunerepræsentanter, således at de sikres en bedre kontakt til og samarbejde med kommunerepræsentanterne og derved indirekte til bestyrelsen. De to repræsentanter – en i hver af de to kredse som Friluftsrådet er delt op i på Fyn - er Børge Sandhus Rasmussen og Niels Bomholt.

Der har kun været afholdt et fællesmøde med kommunerepræsentanterne i 2009. Det blev afviklet den 27. januar, hvor biolog Leif Bisschop-Larsen fra Miljøcenter Odense var indbudt som gæst for at fortælle om fynske fuglelokaliteter set i lyset af de vand- og naturplaner, der er under udarbejdelse.

Vand- og naturplanerne (Natura 2000) – eller rettere regeringens udspil til planerne – skulle også have været hovedemnet i et møde i efteråret med biolog Knud Flensted fra vores hovedforening i København, men planerne – og dermed hele høringsprocessen – er desværre blevet forsinket, og dette arrangement vil først blive afviklet i 2010.

Ivan Sejer Beck

KNF / Ringmærkergruppen Fyn

Sæsonen startede i januar måned, hvor krattet ved Keldsnor blev trimmet. Pilebuske m.m. har det med at gro stærkt, så for at holde vegetationen på et optimalt niveau, kræver det årlig trimning.

Ringmærkningsaktiviteterne begyndte i maj/juni, hvor der blev ringmærket 229 fugle, med Tornsanger, Gærdesanger, Munk, Løvsanger og Landsvale som de talrigeste arter. En god del af Landsvalerne blev dog mærket som unger på Akselbjerggård.

Efterårssæsonen gik i gang den 26. juli, og strakte sig frem til 31. oktober. Der blev ringmærket 3.237 fugle, stationens 6. bedste efterårstotal. Talrigeste arter blev Rødhals, Gransanger, Tornsanger, Munk og Gærdesmutte. Sjældenheder blev det ikke rigtig til! En Pungmejse og en Rødtoppet Fuglekonge må nok betegnes som årets største 'hits'!

2009 blev et dårligt yngleår for de danske småfugle. Selv med det 6. bedste år rent talmæssigt, er tallet stadig lavt i forhold til indsatsen. Det kan aflæses ved, at dagsgennemsnittet af ringmærkede fugle ligger kun på omkring 2/3 af niveauet fra 2008!

I løbet af 2009 blev der indrapporteret flere interessante genmeldinger af fugle mærket på fuglestationen. Blandt andet

blev der meldt om de første to genfund af Sivsanger. Den ene blev fanget i Sydnorge efter et år, mens den anden tog turen til Sydfrankrig på 10 dage. To Sangdrosler blev skudt i hhv. Frankrig og Portugal. Herudover en del genfund af andre arter fra Danmark, Sverige, Tyskland og Belgien.

Ringmærkergruppen Fyn har også i indeværende år drevet ringmærkningsvirksomhed andre steder.

I Tarup Grusgrave udfører vi CES-ringmærkning på ynglefugle. 12 gange i ynglesæsonen fra maj til august. Det er andet år vi udfører mærkningerne. Tallene er ikke færdigbearbejdede, men det er helt tydeligt, at ynglefuglene i Tarup Grusgrave har haft et vanskeligere år i 2009 i forhold til 2008 med en markant lavere ungeproduktion. CES-mærkningerne fortsætter efter planen i 2010.

Fra august til oktober blev der ringmærket sporadisk i Sortemosen. Fangsterne har været fine, og især mærkningerne af Rørsanger har været rigtig gode. Det tyder på, at mosen har en dragende virkning på trækkende 'acroer' (sangere af familien acrocephallus – f.eks. Rørsanger, Kærsanger og Sivsanger), hvilket har resulteret i en aflæsning af en fugl fra Midtsverige, og en genmelding fra det centrale Spanien. Årets sidste Rørsanger blev ringmærket den 24. oktober! Som noget helt specielt, kunne Sortemosen i 2009 også levere 5 ringmærkede Isfugle.

TAK til alle vore gode samarbejdspartnere.

Jacob Sterup Andersen og Hans Rytter

DOF-Fyns Sløruglegruppe.

Efter endnu en mild vinter var det meget spændende hvordan de 12 par havde

klaret vinteren. Alle ynglepar har på Fyn og øerne meget fine jagt muligheder selv hvis det skulle blive lidt kritisk med vinter vejret. Det mest kritiske er, hvis sneen ligger og dækker landskabet i længere tid. Her er det meget afgørende at sløruglerne kan jage indendørs, på lofter og i stalde hvor der er dyr. De nye par havde heldigvis også gode muligheder for at klare kong vinter på deres lokaliteter. Men som unge mødre og fædre, så kan det gå galt når de skal klare en vinter efter en måske sen og hård yngle sæson.

Forår.

I det tidlige forår besøges nogle lokaliteter for at se om der er aktivitet efter nogle obs af enlige slørugler om efteråret. De kasser som er "sikre" undgår vi at forstyrre, hvis sløruglerne skulle lægge på æg. Vi fik også i år ophængt kasser på udvalgte lokaliteter hvor vi har en stærk formodning om der kunne ske "noget". Antallet af mælke besætninger falder ret drastisk på Fyn og det betyder færre rigtig gode lokaliteter. Når vi så i DOF-Fyns uglegruppe er kritiske med hvor vi ophænger kasserne, er der visse områder på Fyn hvor der er meget få muligheder. Det er her fuldstændig tåbeligt og uklogt at tæppe bombe landskabet med kasser på ejendomme hvor folk aldrig får nogle slørugler at se, kan virke håbløst for dem og skade projektet på længere sigt. Det er svært at formidle et projekt for sløruglerne med en masse tomme kasser på lofterne.

Efter alle de problemer vi havde i 2008 bl.a. med ringmærkning, er vi meget glade for det nu er Jakob Sterup der er fast til knyttet sløruglegruppen som ringmærker. 6 kuld blev ringmærket, i

alt 21 unger. 2 kuld har vi yder mere kendskab til antal af unger, så samlet har de 8 par fået 29 slørugler på vingerne. Det giver godt 3,6 unge pr. par. Årets 13 ynglepar kan med det gennemsnit sandsynligvis have fået mere end 45 unger ud at flyve. Der har ikke været de store kuld i år og bortset fra Lyø ynglede Sløruglerne også senere i år. Det kan tyde på at det ikke var så godt et muse år. Vi havde et koldt og fugtigt forår.

Nye ynglepar

Det ene nye ynglepar på Ærø var forsvundet i år. De ynglede i et gammelt dueslag i 2008, men havde forladt gården helt, selv om Per og jeg havde givet dem muligheden for en 2 værelses slørugle lejlighed. Det dueslag var meget udsat for en kat eller mår hvis de var sultne. Landmanden og vi håber de dukker op igen. Anderledes gik det på Lyø og Horneland hvor 2 nye par har etableret sig i år. Det nye par på Horneland var der med et meget sent kuld. I foråret havde der ingen tegn på aktivitet været i kassen eller på gården. På landsplan har der i år flere steder, for første gang i flere år, været et svagt fald i antal af ynglepar. Slørugle gruppen håber i 2010 på endnu et godt år for vores slørugler og at flere medlemmer af typen natteravn vil være heldige/dygtige at se eller høre sløruglerne i sommernatten. Godt fugle år til alle. Hilsen sløruglegruppen.

Kjeld Meiling

Ekskursionsudvalget

Vi havde 16 ture i 2009 med i alt over 200 deltagere. Det er vel egentlig meget pænt. Det har i hvert fald hjulpet med lidt særomtale af de enkelte ture på

DOF-Fyn-webben lige op til afgang. Der kom generelt flere folk på de længere ture. Således er Skagen-lejren ved at blive etableret som en fast tilbagevendende tradition igen efter nogle års fravær. En tematur som Natravneturen til Frederikshåbs Plantage var også en genganger fra flere år tilbage, og der var flere, der ville opleve det sceneri igen. Derimod var der ikke rift om Pomeransfuglene i det vestjyske. Det er da ellers nogle kønne farverige væsener at kigge på. Der var kun en enkelt tur til de fynske øer, hvis man ikke regner de fastspændte med, men vejret på Viggelso var så ussel, at det var en præstation blot at gennemføre.

Næste år prøver vi noget næsten nyt på hele to felter. Dels forsøger vi os med en række begynderture for at give nye medlemmer en god start på feltlivet. Vi lancerede den første tur som den sidste i 2009, men al begyndelse er svær - vi kunne godt have brugt flere nye deltagere.

Dels er Fuglepigerne kommet på banen, også på Fyn. Det er nyt, men måske er konceptet ikke så væsentligt forskelligt fra de legendariske "Tøseture", som vi har kørt med i nogle år, bl.a. med to i 2009 til Sellebjerg Sø i februar og Fyns Hoved i august. Det forlød i referatet fra Havrevimpnen, at en mand havde sneget sig med på Fyns Hoved-turen - og det er ikke første gang! Gad vide, om der er strengere justits hos Fuglepigerne....

Michael Mosebo Jensen

Ørnegruppen

Ørnens dag blev afholdt den 15.2.2009 ved Brændegård sø. Vi nedsatte i 2007 en ørnegruppe for at få lidt struktur på afviklingen af dagen, belært af tidligere

års erfaringer, hvor man var alt for få til at vise frem og fortælle om ørnen og området. Der kom jo rigtig mange mennesker. I 2008 blev det en god dag med 3 aktive ørne det meste af dagen, med rigelig pressedækning og 350 gæster.

Vi ville jo gerne følge succesen op i 2009. Vi havde forberedt os godt og pressen havde også dækket arrangementet fint. Der kom også rigtig mange mennesker, ca. 300 i alt til trods for at vejret ikke var det bedste. Der var ringe sigtbarhed, og hvad værre var: Ingen ørne. Vi så ikke en ørn hele dagen. Det kan meget vel skyldes at ørnene, viste det sig, havde forladt den hidtidige rede og var i gang med at etablere sig andet sted nærmere søområdet.

Vi havde forberedt os på at der kunne opstå vejr- og fugleproblemer. Vi havde derfor i forbindelse med udstilling af plancher og blade lavet en udmærket opstilling med lærred og projektor og kunne i dagens løb, vise flotte billeder af fuglelivet og ørnene især. Billeder som var taget og stillet til rådighed af Erik Thomsen og Tom Viljestofte.

Der var også en lille udstilling af ørnefjer. Der blev delt flittigt ud af brochurer og blade og ikke mindst Niels Riis var ivrig agitator for foreningen og der blev uddelt mange indmeldelsesformularer ud. Om det har haft den ønskede effekt, ved vi dog ikke.

I år afholdes Ørnens dag søndag den 7.3.2010 dels ved Brændegård sø, som tidligere, men også på Langland hvor Fugleværnsfondens gruppe på Sydlangeland arrangerer ørnefremvisning. Vi håber på at der kommer mange mennesker også i år, men især at vejret bliver godt og at ørnene er samarbejdsvillige.

Jeg vil opfordre til at medlemmerne, hvis de har tid, kommer til de 2 områder og vi ser gerne at man hjælper med at vise frem og fortælle. Jo flere jo bedre.

Kell Grønborg

Ungdomsudvalget

Indrømmet .. der er ikke sket meget siden sidst. Der er i foreningen 8 ungdomsmedlemmer, som er direkte medlemmer. 3 piger og 5 drenge. De er fordelt over hele Fyn og en enkelt på Æro. Aldersfordelingen er fra 2½ år til 13 år. Hvor mange unge som er at finde i gruppen af familiemedlemskaber vides ikke. Vi arbejder i bestyrelsen med at lave introaften, møder og ture for nye medlemmer og lidt øvede fuglekiggere, og håber ad den vej at få kontakt med nogle unge så vi kan få en "kernegruppe" op at stå. De medlemmer vi kender vil der blive rettet henvendelse til, med henblik på at lave en tur til et fuglerigt sted.

Kell Grønborg

Beretning fra Havrevimpen

Bladet udkom som sædvanligt med fire numre, hvoraf det ene var årsrapport for 2008. Vi er stadig i den heldige situation, at der er folk, som kan overkomme at skrive artikler til bladet. Det skal der lyde en stor tak for – et lokalblad kan kun fungere, hvis folk, der færdes i lokalområdet, bidrager med deres viden eller oplevelser. Redaktionen prøver at komme rundt om foreningens tre ben: Glæden ved at opleve fuglene, fagligt ornitologisk stof og natur/miljøpolitiske spørgsmål. Det første ben dækkes fint – blandt andet i kraft af indlæg om foreningens ture. Det andet ben er lidt van-

skeligere – der er ikke så mange, der kan/vil skrive artikler indenfor den genre, vi kan kun skubbe lidt på dem, som vi mistænker for at kunne bidrage. Sidste ben får vanen tro også en lidt stedmoderlig behandling, og vanen tro skal der fra redaktionens side lyde en opfordring til, at bestyrelsen tager denne opgave op – det er bestyrelsen, der har fingeren på pulsen – eller burde have det – i disse spørgsmål.

2009 var første år, hvor vi kun sendte bladet ud til folk, som rent faktisk ønskede bladet, og ønskede det så meget, at de ville betale for det. Antallet af abonnenter ligger på omkring 260, hvilket er ca. 60 flere end de af vores medlemmer, som tidligere indbetalte et frivilligt bidrag. Vi er glade for, at så mange ønsker at abonnere på bladet, og også for at bladets økonomi er sådan, at det stort set hviler i sig selv. Bladet er ikke længere en økonomisk byrde for DOF-Fyns medlemmer og kan produceres så længe der er ønske om det.

Søren Gjaldbæk

Beretning fra DOF-Fyn-web

DOF-Fyn-web besøges for tiden dagligt af omkring 425 personer mod knap 350 for et år siden. Det tager vi som et tegn på en stigende opmærksomhed omkring de aktiviteter, der rører sig i foreningen og også om en stigende interesse for nyheder indenfor fugleverdenen. Vi har også fået en stor tilgang af brugere og er nu oppe på 268 – heraf er én en hund, som kan mønstre 69 arter på sin Fynsliste, hvordan det så end er kommet til verden! Sammenligner vi med andre af DOF's lokalafdelinger har vi mere end ti gange så mange besøgende. Årsagerne kan være mange – det er redaktionens

overbevisning, at vores observationsvisning er et stort plus. Man kan hurtigt få et overblik over de mest spektakulære observationer i lokalområdet, det er der rigtig mange, som er glade for. Vi skal derfor opfordre alle vores brugere til, at de udover at indtaste alle deres observationer i DOFbasen også indtaster "highlights" til DOF-Fyn-webben. Vores store besøgstal kan næppe opretholdes uden denne facilitet.

Vi forsøger at lave en varieret hjemmeside med mange små og store indslag samt flere fotografier af fugle fra Fynsområdet. I den forbindelse kunne vi godt tænke os at få inddraget flere i at levere indlæg til webben og få flere til at sende fotos til os. Hvordan vi skal få øget aktivitet fra vores brugere og besøgende er et af de områder, som vi skal arbejde med.

Året bød desværre også på et par perioder med uregelmæssigheder i driften. Vores host – Mondo – havde en del tekniske problemer. De solgte deres aktiviteter til et andet firma – Aspect – som havde en del problemer i overgangsfasen. Det er redaktionens indtryk, at vores ny host har fået styr på tingene, og vi ser –knock, knock, knock – frem til et år uden driftsforstyrrelser.

Søren Gjaldbæk

Friluftsråd Fyn Nord

Gruppen holder møde fast den sidste tirsdag i hver måned dog undtagen juli og december.

Det har i det forgangne år mest handlet om at få færdiggjort de resterende indlæg til de Kommunale friluftsoplæg. Det arbejde er nu afsluttet. Glædeligvis har langt de fleste kommuner været lydhøre og har helt eller delvist integreret

Friluftsrådets forslag i de endelige planer. Odense Kommune har desværre vist den mindste interesse af alle kommuner i den her sammenhæng. Men det er jo ikke noget nyt.

Ellers har der været en del naturprojekter på dagsordenen, hvor man har udarbejdet og behandlet høringssvar. På årets repræsentantskabsmøde blev der gennemgået et af disse oplæg forud for valg til Friluftsrådene.

Fyn Nord er i gang med at udarbejde plan for arbejdet med at gøre flere opmærksomme på rådets arbejde. Ud over repræsentantskabet var der mødt yderligere ca. 15 repræsentanter for div. foreninger op. Men der er på landsplan ca. 90 organisationer som medlemmer. Selvfølgelig har ikke alle lige meget interesse i udelivet, men de der har, skal vi have gjort mere opmærksomme på, at de har en mulig mere, for at blive hørt. Der er jo ingen tvivl om, at der fremover vil komme et større pres på naturen i mange henseender, når alle fritidsinteresser skal dyrkes. Vi skal være her alle sammen, men ved at få lært hinandens ønsker, og i større sammenhæng få talt sig til løsninger, jo bedre kan vi også beskytte naturen, og i vores regi fuglene, på bedste vis.

Det mest aktuelle emne på det område er den tiltagende kite-surfing. Her er ingen organiseret landsforening, men lokale selvbestaltede grupper. Og her arbejdes der med frivillige aftaler om adfærd og begrænsninger. Den slags skal vi have noget mere af.

De fleste steder er der dog tale om uorganiserede menneskers opfattelse af, at alt er tilladt alle steder. Jeg tænker specielt på lystfiskeri og kørsel på mountainbikes i fuglereservaterne.

Og her berøres så også et andet meget aktuelt område nemlig Stigeø. Hvad kan vi der gøre for at forbedre forholdene? For som de er nu, er der ingen styr på ret meget. Friluftsrådet afholdt i september den friluftspolitiske temadag på Stigeø. Men skuffende få organisationer havde tilmeldt sig. Det var en spændende dag, hvor området blev besøgt og kommunens repræsentant fortalte om hensigter og mål. Intet ligger endnu fast.

I den kommende tid sætter Fyn Nord fokus på Golfen og naturen. Der arbejdes i skrivende stund (lige før Jul) på, at det bliver et emne på repræsentantskabsmødet i april. Som det har udviklet sig, er der jo mange steder blevet golfbaner, og mange af dem har store økonomiske problemer. Hvilke løsninger griber de til for at overleve? Kan vi få indflydelse på projekter allerede under planlægningen, så fuglene også bliver tilgodeset? Kan vi i lighed med Falsterbo, få adgang til arealerne uden at skulle være medlem af golfklubben? Der er pt. kontakt til en golfklub om at komme med indlæg til mødet, og umiddelbart er de lydhøre over for ideer om at samarbejde. Der ligger jo en del naturpleje i de arealer.

Og så er der jo alle de andre små sager, som vi har udtaleret i. Bl.a. følges projektet om noget lystbådehavne byggeri på Knudshoved ved Østerøso meget tæt. Der er jo en større og større almindelighed i, at de store fritidsbåde også har familie hunden med, og den skal jo som bekendt luftes. Vi kan være slemt nervøse for, at hvis ikke vi råber gevalt, så er det lige pludselig fugleparadiset, der skal bruges til det! Eller måske skal børn og andre eventyrer udøve rollespil

i området. Så der fortsat opgaver nok Friluftsrådet kan tage fat i.

Børge L. Rasmussen

Atlas III

Nu starter det 3. tredje atlasprojekt op i 2013. De 2 foregående projekter har udmøntet sig i 2 store værker vedr. status for de danske fugle. Atlas III projektet har fået en helt ny indgangsvinkel, nemlig en ny kortlægning af Danmarks fugle, i klimakrisens tegn. En prognose har vist, at i 2080 vil mange arter have rykket sig 550 km nord eller nordøst på i gennemsnit.

Nu skal DOF-Fyn altså igen i gang med tællinger. Vi prøver at være så forberedte så muligt og vil løbende orientere/informerer vedr. projektudviklingen. Målet for DOF-Fyn er at få dækket hele ansvarsområdet. DOF-Fyn har nedsat en styregruppe som består af Eske Morthensen, Per Damsgaard-Sørensen og Henrik Andersen. Vi starter snarest op med arbejdet, så vi bare er så klar til at være klar 2013.

Eske Frank Morthensen

Caretakerprojektet FYN 2009

2009 var året, hvor man tog hul på afviklingen af projektet. Projektet lukker ned i 2013. Til denne noget destruktive opgave har DOF nedsat en exitstrategigruppe, hvor DOF-Fyn er repræsenteret med 2 medlemmer. Dette giver mulighed for indflydelse i afviklingen. DOF-Fyns vision er at fortsætte caretaker-virket på de vigtige lokaliteter, uden den vanlige økonomiske support, samt den centrale styring fra Vesterbrogade 138. Om der er lidt ussel mammon til de aktive caretakere fra DOF afklares senere.

I 2009 blev 2 IBA (Important Bird Areas) sat på det danske verdenskort, da Romsø og sydkysten af Hindsholm, samt Vresen og farvandet mellem Fyn og Langeland fik nye caretakere. Samtidigt skal det dog også nævnes at vi "af-livede" et, nemlig Knudshoved. Der er også kommet en flot styring på IBA Lillebælt, der jo er et "joint-venture" mellem fynske og jyske caretakere.

Det må virkelig siges, at de fynske caretakere gør et rigtig rigtig flot arbejde hele vejen rundt. Godt skuldret alle caretakere.

Eske Frank Morthensen

Formanden fortsatte

DOF har i april 2009 udsendt en strategiplan for foreningens arbejde i perioden 2009-2012. Her udstikkes overordnede rammer for arbejdet i fire spor:

- Spor 1: Beskyttelse af fugle og forbedring af deres levesteder.
- Spor 2: Indsamling og udbredelse af viden om fugle
- Spor 3: Formidling af fugleoplevelser i naturen
- Spor 4: Medlemmernes deltagelse i foreningens aktiviteter.

Som en del af DOF er DOF-Fyn - på samme måde som de 12 øvrige lokalafdelinger - underlagt denne strategiplan, og den fireårige plan kan således betragtes som et arbejdsgrundlag for DOF Fyns bestyrelse med hensyn til den måde, den skal agere på og tilrettelægge sin foreningsvirksomhed på.

Som særlige fokuspunkter i foreningsarbejdet i planperioden frem til

2012 har bestyrelsen derudover formuleret følgende:

1. Vi betragter foreningens kommunerepræsentanter i kommunernes grønne råd som betydningsfulde aktører i kommunernes arbejde med forvaltning af naturbeskyttelsesområdet.

Opbakning og støtte til de medlemmer, der varetager denne vigtige opgave, har derfor stor prioritet. For på samme måde at støtte og skabe forbindelse til DOF Fyns to repræsentanter i Friluftsrådet integreres disse nu i gruppen af kommunerepræsentanter

2. Vi lægger vægt på, at lokalafdelingens medlemmer er godt orienteret om foreningens aktiviteter, og at man løbende har mulighed for at komme til orde med synspunkter eller spændende beretninger.

Indtil videre opretholdes både abonnementsordningen af foreningens blad, Havrevimpen og en dynamisk hjemmeside.

Bestyrelsen prioriterer udsendelsen af et medlemsblad højt, men vil løbende vurdere sagen i relation til antallet af abonnenter.

3. Vi finder det ud fra et naturpolitisk synspunkt vigtigt, at økologi og bæredygtighed understøttes mest muligt i foreningens virksomhed

I den udstrækning foreningen forestår traktementer af forskellig art skal der derfor i størst mulig udstrækning benyttes økologiske varer, og ved annoncering af ture og rejser skal der opfordres til samkørsel.

4. Vi vurderer det som værende vigtigt, at nye medlemmer føler sig godt modtaget i foreningen.

Det er derfor besluttet at tilsende ny-indmeldte medlemmer et velkomstbrev, ligesom der fremadrettet skal arbejdes på tilrettelæggelse af intro-møder og særlige ture specielt for nye medlemmer.

5. Vi lægger stor vægt på en aktiv medvirken i alle sager vedrørende fuglebeskyttelse. Fredningsgruppens virksomhed er derfor et væsentligt element i bestyrelsens arbejde, og nye medlemmer søges inddraget heri.

6. Vi finder, at en fuglestation på Sydlangeland er af stor betydning. Vi vil derfor arbejde for, at DOF Fyn fremadrettet kan opretholde Keldsnor Fuglestation - både med hensyn til en kvalificeret bemanning og med hensyn til en god fysisk ramme i form af et sommerhus eller lignende, således at vidensindsam-

ling og formidling løbende fremmes og forbedres - og således at stationen til stadighed fremstår som et samlingspunkt for lokalforeningens medlemmer.

7. Vi slutter op bag DOF's beslutning om iværksættelse af en ny stor Atlasundersøgelse i 2012 og vil arbejde for, at mange af lokalafdelingens medlemmer involveres som aktive og engagerede deltagere i projektet.

På samme måde vil vi tage del i - og motivere til deltagelse i - caretakerarbejdet, punkttællinger og andre landsdækkende projekter som "Fjordens Dag", "Ørnens Dag" og "Trækfuglernes Dag".

Referat af generalforsamlingen 3. februar 2010

Af Michael Mosebo Jensen

33 medlemmer var mødt frem til årets generalforsamling på Odense Friskole, Odense onsdag d. 3. februar. Formand Henrik Kalckar Hansen bød forsamlingen velkommen og foreslog Anders Myrtue som dirigent. Dette blev vel modtaget. Dirigenten erklærede generalforsamlingen som lovligt indkaldt, hvorefter ordet gik retur til Henrik Kalckar Hansen for at denne kunne oplæse bestyrelsens beretning, flankeret af diverse udvalgsrepræsentanter. Efter den indledende del af beretningen var vel overstået, fortsatte formanden i en hyldesttale til Kurt Due Johansen, som efter 33 ihærdige

år i bestyrelsen har valgt at trække sig tilbage og nyde sit otium med "lidt fredningsarbejde". Han fik overrakt en Vandrefalk forevigt af Ole Runge, og da han samtidig blev kåret som årets DOF Fynbo, fik han også publikationen Fugleåret.

Beretningen fortsatte og udløste lidt spørgsmål undervejs. Der blev diskuteret krathøjde på Skov- og Naturstyrelsens arealer, hvor KNF ringmærker, ændring af navnet "begynderture" til noget mere imødekomende og tidspunkt for ørnefremvisning. Det er centralt bestemt, at Ørnens Dag ligger i februar, men

formanden greb chancen og sagde, at hvis der var folk, der kunne tænke sig at arrangere en septemberforevisning (hvor der er ørnegaranti), ville Ørnegruppen gerne bistå. Den ændrede lokalesituation blev drøftet, da Odense Friskole ikke længere er disponibel, og bestyrelsens beslutning om herefter at bruge lokalerne på Risingskolen blev offentliggjort. Fuglepigerens særstatus blev berørt, og formanden forsvarede kønskvoteringen med, at selv om 60 % af medlemmerne er kvinder, er der en klar underrepræsentation i udvalg og grupper i DOF.

Eske Mortensen havde et længere power-point oplæg med Atlas III som afløser på caretakerordningen, hvilket fik folk til at anmode DOF om, at hjemmesiden for caretakere ikke lukker, når den centrale styring forsvinder.

Derefter blev beretningen taget til efterretning.

Regnskabet

Kirsten Lund redegjorde for årsregnskabet for 2009. Det blev godkendt.

Budgettet

Kirsten Lund fremlagde et budget, der varslede et underskud på små 10.000, hvilket blev godkendt.

Valg

På valg til bestyrelsen var Kell Grønborg, Søren Bøgelund og Kurt Due-Johansen. Kurt Due Johansen ønskede som tidligere nævnt ikke at mod-

tage genvalg. Bestyrelsens kandidat, Ivan Sejer Beck, blev nyvalgt, mens der var genvalg til de øvrige. Der var ingen modkandidater.

Dernæst blev de 3 opstillede prioriterede suppleanter valgt uden modkandidater: Eske Mortensen, Henrik Kingo Andersen og Henrik Mørup-Petersen.

Aage Wichmann blev genvalgt som revisor og Kurt Due Johansen som revisorsuppleant.

Forslag fra medlemmer

Flemming Byskov havde udformet skrivelser vedrørende færdsel i Bogø Kolonihaveforening, der opfordrede til, at man ikke forstyrrede de dagrastende Skovhornugler.

Eventuelt

Jørgen Mikkelsen anmodede om, at bestyrelsen sendte budget og årsregnskab ud noget før, således at medlemmer kunne tage det i betragtning til at udforme veldokumenterede forslag inden for fristen på de 3 uger.

Kassereren, Kirsten Lund replicerede, at det var vanskeligt at nå grundet den tidsmæssige placering af generalforsamlingen, men henviste til budgettet fra året før som ledetråd.

Side (ca.) 9-ornitologen

Af Søren Gjaldbæk

Efter 33 års uafbrudt arbejde i DOF-Fyns bestyrelse besluttede Kurt Due Johansen sig for at lade yngre kræfter komme til. At Kurt blev afløst af en pensionist er en anden sag!! Kurt er en ildsjæl i ordets bedste betydning, og meget få har arbejdet så energisk for naturinteresser som Kurt. Det vil føre for vidt at komme ind på Kurts utrolige indsats indenfor denne rubriks rammer – det får vi forhåbentlig anledning til ved anden lejlighed.

Kurt er 56 år og oprindeligt uddannet som tolder, et erhverv han udøvede i Svendborg frem til 1982 og i Odense frem til 1987. Kombinationen af en træls chef og en stigende inte-

resse for natur og miljø gjorde, at Kurt startede med at studere biologi. Det var dog for tidskrævende i forhold til arbejdet med naturovervågning, så Kurt blev kort efter "fuldtidsornitolog". Der var masser af opgaver. Hver eneste dag var afsat til optælling af flora og fauna i bestemte områder, og ud over det skulle der skrives rapporter – det blev til mange timer bag skrivebordet. For at nævne nogle af Kurts arbejder blev det til en bog om DOF, rapporter m Gyldensten, Nærå Strand, lokalitetsregistreringskoordinator med Tommy Dybbro og bøger om Odense Fjord.

"Fjord-Kurt" i uniform under besøg på Stige Ø. Foto: Søren Gjaldbæk.

Interessen for fugle stammer fra en kammerat, der kiggede på fugle i Højstrup-området. Han viste den på det tidspunkt tolvårige Kurt en Blåmejse – interessen har holdt ved siden. Kurts interesse for naturen er bredere end blot fugle – samspillet mellem dyr, planter og insekter og deres vilkår og især beskyttelse af deres levesteder er det centrale. Men som Kurt siger – ”fuglene er noget specielt. Jeg er født på Svanevej, bor på Kragelundsvej i et hus købt af Morten Trane!”

Kurt ved ikke hvor mange arter han har set i Danmark – men de allerfleste af arterne er set i Odense Fjord, som har en speciel placering for ”Fjord-Kurt”. Den daglige færden i det fynske har også givet et par fornemme fund: Sortvinget Braksvale i Egensedybet, Rødhalsset Gås (3 stk.) på Vigelsø, Stylteløber i Firtalsstranden og ved Husby og Sortbuget Knortegås på Ristingehalvøen, for nu at nævne et par af de bedste. Der skal noget til for at få Kurt ud at køre efter ny arter, men han kørte da efter Ørkenstenpikkeren ved Nordenhuse i 1997 og Brilleanden ved Horseklint i 1999. En enkelt gang gik turen udenfor Fyn – der blev kørt efter en Stor Skrigeørn på Rømø, desværre uden held. Er der ny arter i Odense Fjord så køres der. Så er der nogle arter, der trækker: ”Jeg elsker moseterner – dem skal jeg se, hvis de er i fjorden – især Hvidvinget Terne – det er en herlig fugl.” Jeg spurgte om der var nogle arter, som er set i fjorden uden

at Kurt har set dem. Der er ikke mange, men Rødstrubet Piber er ”et af Fjord-hullerne”. Vi følger for egen regning Karmindompap og Rødrygget Svale til mankolisten.

Hvis der skal kigges fugle udenfor Odense Fjord er Nærå Strand og Sydlangeland de foretrukne mål. Jeg har tit været ved Nærå Strand på havobs – der ser man aldrig Kurt. ”Det er for kedeligt – jeg har ikke tålmodighed til det, og man kan ikke lave om på sig selv. Rastende fugle er nummer ét.”

Jeg spurgte om hvad Kurt betragtede som sin største sejr inden for naturbeskyttelse. Svaret kom uden tøven: ”Da staten købte Vigelsø i 1989. Det var et vendepunkt i forvaltningen af Odense Fjord. Der blev brugt år på det, og det var en stor personlig sejr. Siden gik det fremad i fjorden. Men – det var selvfølgelig ikke kun mig, der var mange andre med i arbejdet, men det var min ide.”

Selv om Kurt ikke længere er DOF-Fyns bestyrelse skal vi nok stadigvæk høre til ham – der er rigtig mange, som glæder sig over hans beretninger om stort og småt eller optællinger fra Odense Fjord, som man kan læse om i enten dette blad eller på DOF-Fyn-web. Det håber vi på også at kunne i fremtiden. Kurt kan nok ikke undvære fjorden og fjorden kan ikke undvære Kurt!

Turen går til Knudshoved

Af Per Rasmussen

De fleste har uden tvivl på et eller andet tidspunkt besøgt Knudshoved. Om ikke andet, så når man køre over Storebæltsbroen mod Sjælland. Halvøen øst for Nyborg har i mange år båret præg af menneskelig aktivitet i forbindelse med Storebæltsoverfarten. Og den egentlige natur på halvøen er fragmenteret mellem bl.a. golfbane, færgehavn og motorvejsbro. Desuden er halvøen et yndet mål for søndagsturen, så der er ofte ganske meget færdsel i området.

Det er derfor ikke så underligt at det er gået tilbage for ynglefuglene, mens lokaliteten stadig fremstår som den bedste træklokalitet på Østfyn.

Jeg har selv trådt mine ornitologiske barnesko derude, da Knudshoved

var den nærmeste kystlokalitet, og mine udflugter foregik på cykel! Siden starten af 1980'erne, hvor jeg startede, er færgerne nedlagt og broen er kommet i stedet. Umiddelbart har det betydet at man nu kan færdes på hele den gamle færgehavn og broens fremkomst har betydet mere støj, men også mere fugletræk.

Jeg vil i det følgende forsøge at give et indtryk af hvad man kan se på Knudshoved, og hvor det er bedst at obse.

Denne artikel vil blive fulgt op af flere det kommende år hvor vi vil se på hvad der rent faktisk er blevet set i indeværende år.

Knortegås og vadefugle ved Østerø Sø. Foto: Søren Gjaldbæk.

Hvilke arter kan man se på Knudshoved og hvornår?

Hvad man kan forvente at se kommer jo helt an på årstiden og da Knudshoved er en træklokalitet er der principielt ingen grænse!

I de 25 år jeg har set på fugle er min "Knudshoved-artsliste" vokset til 202 arter. Min art nr. 200 var i øvrigt en Sabinemåge, på en dag der også gav Sule og Hvid Stork som nye arter (30/9-2009)!

Af ynglefugle er det mest almindeligheder, dog yngler der Klyde og Dværgerterne i Østerø Sø, som nok det bedste. Desværre er Hættemågekolonien forsvundet, og med den også mulighed for mere spændende arter, som f.eks. Sorthovedet Måge. Man burde virkelig anlægge en kunstig ø i søen, det ville uden tvivl være en stor håndsækning til fuglene.

Forår:

Trækket er ikke tilnærmelsesvis så godt som efterårstrækket, men desværre er det kun dårligt undersøgt. Generelt er forårstrækket jo ikke så godt på Fyn, og de fleste vælger at tage til Fynshoved eller Hov, hvor trækket er lidt større. Selv om det jo ikke kommer i nærheden af Nordsjælland, Djursland eller Skagen. Der er dog set en del spændende småfugle i maj/juni, som f.eks. Hvidhalset Fluesnapper, Gulirisk og Karmindompap. Umiddelbart ser det ud som om trækket i nogen grad går uden om Knudshoved i foråret.

Sommer:

Primært ynglefuglene. Men allerede i juli begynder vadefuglene at komme retur fra ynglepladserne. I tørre perioder vil vadefladerne i Østerø Sø kunne opvise et lille antal vadefugle. Til gengæld kan man være heldig at se de fleste mere almindelige arter. Af mere usædvanlige arter kan nævnes Kærløber og Odinshane.

Efterår:

Absolut den bedste tid på Knudshoved. Med opførelsen af Storebæltsbroen har man lavet en kunstig øst-vestforbindelse som en hel del fugle følger. Det er velkendt at rovfuglene, især Musvåge bruger broen som ledelinie og trækket kan ved de rigtige vinde være ganske imponerende. Det er dog næsten kun vågerne der bruger broen, hvilket giver et ret ensidigt rovfugletræk. Der kan dog også være en del Røde Glenter, samt Spurvehøge og falke.

Fuglekonge, DSB kursuscenter.
Foto: Søren Gjaldbæk.

Desuden ses en hel del trækkende og rastende småfugle. Specielt er det gamle opmarchområde ved færgehavnen godt. Det var her Tim Hesselballe Hansen fandt Schwarz Løvsanger i 2004. Krattene omkring DSB's Kursuscenter er også fine til rastende småfugle.

Hvad kan se hvor?

Knudshoved kan inddeles i flere delområder, som er forskellige og fuglemæssigt byder på forskellige arter og oplevelser.

Knudshoved Nordstrand

(Storebæltsbro - Sommerbyen)

Er, som navnet antyder stranden nord for broen. Her er et par kunstige småsøer uden interesse, samt klitter og græsarealer. Ud mod kysten er der tit opskyllet tang hvor der fouragere en del fugle f.eks. måger og pibere. Ellers kan man være heldig at se forskellige havfugle, især hvis vinden er eller har været kraftig i nord. F.eks. alkefugle, suler og kjover. Det er også her man står for at se rovfugletræk, se mere herom senere.

Knudshoved gl. færgehavn

Udover havnen høre det gamle opmarchområde med. I dag henligger det som græsareal med spredt krat. Havnen er kendt for forekomst af Sortgrå Ryle og Skærpiber. Det er især den sydlige mole der er god. Det kan desuden betale sig at tjekke mågerne, da der af og til ses Kaspisk og Middelhavsmåge. Jeg tjekker også

gerne Skarverne og en del er faktisk mærket med farvering. F.eks. har jeg flere gange, med års mellemrum aflæst, en Skarv fra Vorsø, som efterhånden er blevet 20 år, hvilket er tæt på rekord! Jeg har også aflæst en Skarv der året efter overvintrede ved Lyon i Frankrig. Så man kan også få sjove oplysninger retur ved at aflæse farveringe!

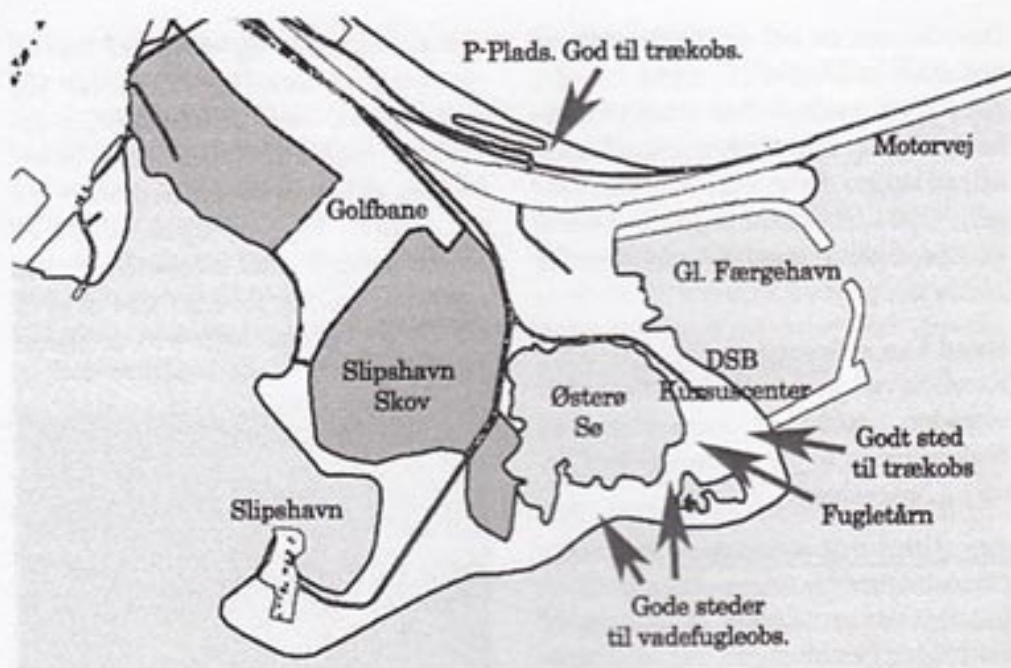

Sortgrå Ryle, Knudshoved. Foto: Søren Gjaldbæk.

Østerø Sø

Den gamle strandsø med omliggende strandenge.

Godt til ænder og vadefugle. Mange arter kan ses. Man obser bedst fra den gamle dæmning og fra stranden mellem søen og Storebælt. Det fine fugletårn er desværre placeret forkert så man har modlys hele eftermiddagen og man er alt for langt fra vadefuglene. Gad vide om man overhovedet har spurgt nogen fuglekikkere til råds inden man placerede tårnet?

De enkelte områders placering på Knudshovedhalvøen.

Slipshavn Enge

Strandengene mellem Østero Sø og Slipshavn. I Efteråret/vinteren et godt sted til Enkeltebekkasin, Bjergpiber, Blå Kærhøg og nogle gange Mosehornugle. Ellers raster der tit en del lærker og pibere.

Slipshavn Skov

Blandet løvskov med indslag af nåletræer. En del af skoven får mere eller mindre lov til at passe sig selv, hvorfor den fremstår som naturskov. Her ses ret få fugle, men faste arter er begge arter af træløber, samt Huldue.

Efterårstrækket: Hvad kan se, og hvor?

Efterårstrækket er som tidligere nævnt højdepunktet på Knudshoved. En række fuglearter har fundet ud af

at bruge Storebæltsbroen i deres træk. Udover rovfuglene ser man især sva-ler, pibere, lærker, stære og kragefugle. Trækket af f.eks. Allike og Engpi-ber er fuldt på højde med trækket ved Dovnsklint, og faktisk er det måske større her, men da der kun obses få timer i forhold til Sydlangeland er der svært at vide.

Når jeg tager til Knudshoved en tidlig morgen i efteråret, parkere jeg ved DSB's Kursuscenter. Jeg bruger tit de første timer til at vurdere hvor trækket er den pågældende dag. Det store problem på Knudshoved er at fuglene kommer ind fra havet, og ikke omvendt, som på Dovnsklint. Trækket kommer tit ind over en ganske bred front, og hvis man er alene, vil man under ingen omstændigheder

Sydmoen med Storebæltsbroen i baggrunden. Foto: Per Rasmussen.

kunne dække det hele selv! Ydermere gør broen at man ikke kan se hvad der trækker ind mod nord hvis man står mod syd, og omvendt! Så man bliver nødt til at vurdere hvor de fleste fugle kan ses fra.

Vindretningen er vigtig. Det største træk ses ved vestlige vindretninger. Hvis vinden er forholdsvis kraftig fra nordlig eller sydlig retning, vil mange af fuglene forsøge at flyve i læ af broen. Især tydelig med småfuglene, som slavisk følger broen hele vejen ind.

Gode steder at følge trækket, er ved roden af sydmoen i færgehavnen. Nok mest ved vest/sydvestlige vinde. Man kan her tydelig se hvad der kommer ind fra syd, og også en del af rovfuglene der følger broen ind kan ses. Tit kan man se rovfuglene komme ind fra syd med Stignæs i baggrunden.

Hvis vinden er vestlig eller nordvestlig kan man med fordel stille sig op ved P-pladsen nord for broen (se

kort). Dette er måske den bedste placering for især rovfugletrækket. En stor del af rovfuglene ser ud til at trække langs broen til Sprogø, hvorefter de tager en direkte vestlig kurs. Hvilket gør at de kommer ind over Teglværksskoven, og derfor ses ret langt fra Knudshoved. Man skal derfor holde rigtig godt øje med hvad der trækker ude over havet!

Problemet er som nævnt at trækket kommer ind over en bred front. Fra Knudshoved Fyr helt op til Teglværksskoven, så det er meget svært at få det fulde overblik! Men til gengæld er der ingen tvivl om at Storebæltsbroen har en effekt på fugletrækket. Det kan godt være at fuglene ikke direkte flyver over broen, men de følger den dog. Det er desuden tydeligt at det store Musvågetræk der kommer over Nordsjælland i vid udstrækning går videre langs broen og over Knudshoved. Det er derfor lidt ærgerligt at så få fuglekikkere besøger Knudshoved, da det kunne være

*Musvåge på træk.
Foto: Erik Thomsen.*

interessant at få dokumenteret hvor stort trækket i virkeligheden er på stedet. Jeg håber at denne artikel kan få nogle flere ud på Knudshoved.

Art	Træktal	Dato
Musvåge	1420	17/10-01
Spurvehøg	83	31/8-08
Rød Glente	51	30/9-09
Landsvale	550	23/8-06
Digesvale	2000	27/8-06
Sanglærke	300+	15/10-05
Engpiber	3600	5/10-01
Allike	9450	13/10-03

Træktal for udvalgte arter. Engpiber-tallet er fynsk rekord.

Islom
 Silkehejre
 Sølvhejre
 Blåvinget And
 Hvidøjet And
 Mellemkjove
 Sabinemåge
 Rødstrubet Piber
 Hvidhalset Fluesnapper
 Lille Fluesnapper
 Schwarz' Løvsanger
 Hvidbrynet Løvsanger
 Fuglekongesanger
 Gulirisk

Lille udvalg af sjældne og halvsjældne arter set på Knudshoved

Punkttælling langs Odense Å

Af Ella Mikkelsen

DOF's punkttællingsprogram har kørt siden 1975. Hver optæller vælger en rute i lokalområdet, som så optælles årligt. Det har givet værdifuld information om bestandssvingninger blandt de almindelige arter. Fyn er et af de lokalområder, hvor der er mange "sorte pletter" på landkortet – det vil sige områder uden dækning. DOF er meget interesseret i at få flere optællere involveret. Der er en tælling af vinterfugle, den som Ella Mikkelsen beretter om, og en tælling af ynglefugle. De to perioder er 20. december til 20. januar og 1. maj til 15. juni. Man behøver ikke at være ekspert for at deltage, men man bliver helt klart mere rutineret af det. Man kan læse mere om punkttællingsprogrammet på DOF's hjemmeside <http://dof.dk/> under menuen "Projekter". Er du interesseret i at blive punkttæller kan du også henvende dig til DOF-Fyns koordinator Per Damsgaard-Sørensen på telefon 66 13 90 02 eller på mail dsodense@12move.dk.

Det kunne være interessant at se, hvilke fugle der holder til i lokalområdet i vintersæsonen.

Derfor lagde jeg i 2002 en punkttællingsrute fra min adresse – gennem Sanderum, langs Odense Å til Bellinge. Ruten består af 20 punkter med en cykellængde på knap 20 kilometer. Dejlig tur med varierende biotoper – bebyggelseskvarter, skov, sø, engarealer og opdyrkede marker.

Grundreglerne for tællingen ligger fast. Alle fugle tælles samme tid af året og døgnet hvert år. Når dato og klokkeslæt det første år er valgt, ligger dette fast for de følgende år. Det er dog tilladt at skubbe datoen højst 7 dage til hver side, f.eks. på grund af dårligt vejr. Starttidspunktet på døgnet må derimod kun forskydes en halv time til hver side. En punkttælling bør kun udføres af én enkelt observatør. Hvis man gerne vil have en hjælper, er det i orden, når blot én person tæller fugle, og den anden skriver ned og tager tid.

Det er lige til højrebenet. Jeg tæller og Jørgen skriver og passer tiden og kaffepauserne. Fint. Første punkttællingstur er fastsat til 12. januar 2002. Tidspunktet for turens start er kl. 8.30 – og cyklen står klar til en herlig tur hjemmefra og ud langs Odense Å. Notesbog og kikkert er lagt frem. På ruten indgår også besøg hos bageren, intet er overladt til tilfældighederne.

En frisk tur gennem landskabet, og vi kikker, lytter og kikker igen og

noterer ved hvert punkt i kun 5 minutter. Næste punkt. Sådan fortsætter det turen igennem til alle 20 punkter. Små sjove oplevelser undervejs sætter krydderi på turen. Eksempelvis, da vi overraskes af en byge. Jørgen slår paraplyen op – en pige kommer trækende med sin hest – som stejler lidt – hvorefter hun beder Jørgen, slå paraplyen ned – hesten vil ikke gå forbi, da den er bange for paraplyen. Jørgen blev våd, men hesten kommer da forbi. Det kan også være det Sorte Egern, der nysgerrigt følger os lidt på vej, for til slut med et elegant spring at forsvinde i træernes kroner.

De første 8 år har vi foretaget optællingsruten på cykel og nydt turen meget. Datoen for optællingen i år blev fastsat til den 14. januar kl. 08.30, men denne gang kunne vi ikke cykle på grund af den megen sne og de isglatte stier. Vi fandt derfor nogle gode parkeringsmuligheder langs ruten, hvorfra vi gik til punkterne for optællingen. Det blev til mange, kolde, friske og lange traveture.

Til forskel fra andre fugleundersøgelser fokuserer punkttællingerne på almindelige fuglearter. Der er i årenes løb på denne rute noteret 57 forskellige fuglearter samt et enkelt Sort Egern.

Jeg glæder mig hvert år til denne lille hyggelige tur og nedenfor ses listen over arterne på punkttællingsruten.

Stor Skallesluger, Odense Å. Foto: Søren Gjaldbæk.

Punkttællingsresultater fra Ellas rute, 2002-2010.

Art	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Lille lappedykker	1	6	5	1	2	3		5	1
Skarv		25	2	1	1		1	2	3
Fiskehejre	2		2	3	5		5	2	3
Knopsvane				6		6	3		
Grågås			13			6	2		
Troldand						1		6	1
Mandarinand				10				5	
Gråand	62	44	45	83	30	86	129	41	33
Stor skallesluger		1				2	4		
Toppet skallesluger				1					
Blå kærhøg			1						
Spurvehøg	1	1		1		2			1
Musvåge	1	1		1	4	2	2	2	5
Fjeldvåge				1					
Tårnfalk	2	1	2	1	5		4		
Fasan				1		1	1	2	
Grønbenet Rørhøne	2	9	30	19	30	17	22	6	12
Blåshøne	4	9	14	27	7	20	19	9	12
Hættemåge	53	319	123	82	131	255	361	328	178
Stormmåge	41	124	39	221	14	197	9		1

Art	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sølvmåge	3	10	42	26	24	27	18	18	23
Svartbag									1
Ringdue	70	75	49	610	141	159	66	128	400
Tyrkerdue							2	2	
Natugle			1						
Isfugl			1						
Silkehale				26					
Stor Flagspætte	3	2	2		4	6	3	4	5
Gærdesmutte	3	6	6	4	7	6	7	4	8
Rødhals	2		1			1	2		2
Solsort	32	25	40	29	29	43	25	28	36
Sjagger	1	25	19		60		8		21
Vindrossel								1	26
Misteldrossel							1		
Halemejse						12	17		
Sumpmejse		3	3	1	5	1	4	1	4
Topmejse									1
Blåmejse	14	12		22	10	21	16	19	26
Musvit	35	37	34	44	57	64	44	54	33
Spætmejse	5	6	8	2	6	9	9	17	13
Korttået Træløber	3	4			1		1	1	
Skovskade	7		2	1	5	9	7	2	7
Husskade	12	14	36	21	16	24	27	18	11
Allike	56	139	433	818	174	134	152	80	44
Råge	116	55	84	384	58	146	45	119	106
Gråkrage	46	79	149	13	132	50	25	47	30
Gråspurv	5	10	57	50	22				
Skovspurv	3	3			11	5	20	6	30
Bogfinke	6	6	4	15	8	6	3	6	19
Kvækerfinke				32	1				2
Grønirisk	31	5	12	16	4	9	5	11	20
Grønsisken		52	240	7	16	255	98		3
Stillits	3						4		
Dompap	4	3	2		4	3	1	4	6
Kerneblider			20						
Gulspurv	1								
Sort Egern	1		1	1	1		1		

Punkttællingsresultater fra Ellas rute, 2002-2010.

Namibia

- med en afstikker til Botswana

Af Niels Bomholt og Lilly Sørensen

En pludselig opstået mulighed for at holde ferie fra den 3. til den 18. oktober 2009 måtte straks udnyttes. Jobskift havde gjort det lidt vanskeligt at planlægge noget – så nu var det bare med at udnytte muligheden og komme af sted.

Men hvor tager man hen i en fart? Skuffen med ture, som ikke var blevet til noget, blev trukket frem. Og Namibia dukkede op, landet har ligget på ønskelisten, siden vi for mere end ti år siden var i Sydafrika. Flybilletten blev bestilt på nettet. Man kan komme fra København til Frankfurt og videre direkte til Windhoek, og det kan jo ikke være meget nemmere. Namibia har tidligere været delvist tysk, og der er stadig tætte forbindelser, så afgang fra Frankfurt har da også tydeligt præg af dette. Første nat blev på et golfhotel i Windhoek. Bilen var lejet i forvejen, så den fik vi i lufthavnen. Det var ret nemt at komme igennem hovedstaden, der er på størrelse med Odense og hotellet blev hurtigt fundet. Greenen gav snart den første fugl en Hvidrygget Musefugl. Der blev livligt obseret og det grønne græs gav mange fugle, om aftenen flokkedes Lille Sejler i stort antal omkring hotellet.

Eftermiddagen blev brugt til at besøge Dan Viljoen Game Park, hvor der blev gået efter de første endemer (*arter, der kun findes i et lille afgrænset område/red.*) og det lykkedes da at finde – Monteiros Toko (næsehorns-fugl) og Hvidpandet Stendrossel.

Dagen efter begyndte den egentlige tur. Vi ville ud til kysten, men først skulle der forlægges 300 km gennem ørkenen af ikke alt for gode veje, efter hvad vi havde læst. Det med vejene passede nu ikke helt, selvom det var grusveje, kunne man for det meste køre 80 km i timen uden besvær. Men vi måtte hellere starte tidligt, så vi kunne få noget ud af turen. Landskabet var flot og de fugle, vi så, var specielle. Trafikken var sparsom, der kunne gå halve timer mellem hver bil – så eneste problem, når der kom en bil, var at huske at køre i venstre side. Men det gav nu heller ikke de store problemer, for vejene er så brede, at 7 biler kan passere på en gang.

Vel ankommet til Walvis Bay – fandt vi hotellet Air Free med udsigt til bugten og flamingoer, pelikaner, vadefugle og meget andet godt. Temperaturen var faldet fra varmt til dansk normal sommer.

Rustbåndet Præstekrave.

De tre dage i Walvis Bay blev bl.a. brugt til en tur i salinerne. Masser af vadefugle var ankommet til overvintning. Præstekraver bl.a. Rustbåndet Præstekrave, Sandpræstekrave, rigtig mange Krumnæbbede Ryler og Odinshøns sås mellem Strandhjejler og Stylteløbere.

Den endemiske Sand Lærke blev fundet efter gode råd fra bogen Southern African Birdfinder, det krævede dog nogen vandring, men lokaliteten, som var beskrevet, gav det ventede resultat. En sejltur med "Catamaran Charters" gav masser af sæler (South African Fur Seal), delfiner, Brillepingviner, Hvidhaget og Sodfarvet Skråpe.

Herfra gik turen nordpå til Swakopmund en tidligere tysk by præget af

bindingsværkbygninger, en meget speciel atmosfære her midt i ørkenen. Der var blevet blæsevejr, så sandet føg henover vejen og dannede driver som sne. Vi fik købt indgangskort til Namib Naukluft Nationalpark, mere øde område er svært at finde. Den nordlige del hed da også Månen.

I Spitzkoppe bjerge skulle vi havde set flere endemer, men middagsvarmen fik dem nok

til at holde sig inde, men det blev da til Drosseltornskade, Rosenhovedet Dværgpapegøje, Augurvåge og en spændende tur videre. Benzintanken var ved at være ret tom, bilen var noget forslugen og tankstationer er der ikke mange af. Lampen havde lyst længe og skiltet viste 30 km til nærmeste by. Øv - men pludselig kom et vejskilt, som vi hverken så før eller siden på vores vej. De næste 10 km var der 8 % fald. Bilen i frigear - aircondition på OF - således trillede vi i tomgang langt om længe ind i på tanken. Man har da lov at være heldig!

Turens egentlige mål var Etosha Nationalpark, og den del var bestilt hjemmefra - troede vi. Ved ankomsten fik vi at vide, at første overnattingssted var blevet strøget, da de ikke havde modtaget vores betaling, men de havde en hytte tilbage - den

Koritrapper.

dyreste – men vi kunne også køre hele vejen ud af parken igen og komme igen næste dag. Niels prøvede at forklare, at vi skulle leve af vand og brød, hvis vi skulle betale hytten – men det gjorde ingen indtryk. 2.800 kr. for en overnatning gjorde ondt på Visakortet, men det ville også være slemt ikke at få set Etosha ordentligt. Det skulle blive turens bedste oplevelse. Der var udsigt fra 1. salen til et vandhul, som var oplyst med et specielt lys, der ikke generede dyrene. Det kom Sandhøns, Giraffer, Løver, et Næsehorn med unge, Hyæner, Kapugle, Plettet Triel osv. osv. Dyrene havde deres bestemte tidsrum, hvor de kom for at drikke. Vi fik knapt lukket et øje den nat og var helt "høje" ovenpå oplevelsen dagen derpå. Etosha er et fantastisk sted at se Afri-

kas mange dyr. Der er mange Løver – så man skal ikke falde for fristelsen til at stå ud og sætte teleskopet op. Mange forskellige antiloper, Giraffer og for første gang så vi en Leopard. Kori Trapper var også meget almindelig, 46 i alt fik vi set, men også Hvidvinget og Rødtoppet Trappe blev set. Af sandhøns var der Tobåndet, Gråstrubet og Kapsandhøns, og af Ørkenløber var der Tobåndet og Sydlig. Men Sandhønsene blev nu favoritten, de flyver til

vandhullet, hvor de fylder brystfjerene med vand og flyver hjem til ungerne, som så kan drikke vandet fra fjerene.

Sydlig Karminbiæder.

Hvidvinget Trappe.

Nu gik det nordpå, vi følte os meget trykke ved at køre i Namibia og havde da også fået en fætter til damen, der stod i vagten ved udgangen af parken, med. Han skulle til samme by, som vi skulle igennem og han kunne da vise os vej. Meget senere kørte vi over grænsen til Bushmanland – nu skiftede landet karakter og vi kom ind i det "egentlige" Afrika. Mange mennesker i modsætningen til tidligere – mange der gik langs veje-

ne. Masser af børn på vej til og fra skole, området er præget af, at folk er fordrevet hertil. Nordpå gik det, og til sidst endte vi i en lodge helt op til grænsen mod Angola kun Kavango floden skilte de to lande. Her mødte vi turens eneste fuglefolk, alle fra Sydafrika heraf nogle fordrevet fra Zimbabwe, men som nu var bosat i Sydafrika. Der blev rigtig diskuteret fugle og vi så mange bl.a. Afrikansk Gabenæb, Afrikansk Saksnæb og Kapspurveugle – én af syv uglearter på turen.

Niels så også en slange – en Sort Mamba, jeg kunne godt undvære den. Specielt fordi vi lå i telt. Vi spiste sammen med familien, som vi boede ved. De havde en ged som husdyr og da vi kom ind til aftensmaden sad/lå alle tre i hver sin lænestol og så fjernsyn. Da vi var færdige med at spise, holdt geden tag selv bord. Det var nu et meget hyggeligt sted med mange gode oplevelser, som vi vil huske længe. Om morgenen mødte vi en mand, som var ude og kigge på fugle. Under armen havde han en Peter Plys bjørn og han forklarede Niels, at de var ude og se på fugle. Vi troede, at det var en spøg, men vi mødte ham flere gange med bjørnen under armen og blev da helt glade for, at vi ikke befandt os på Gulstav.

Leoparden fandt skygge bag vores bil.

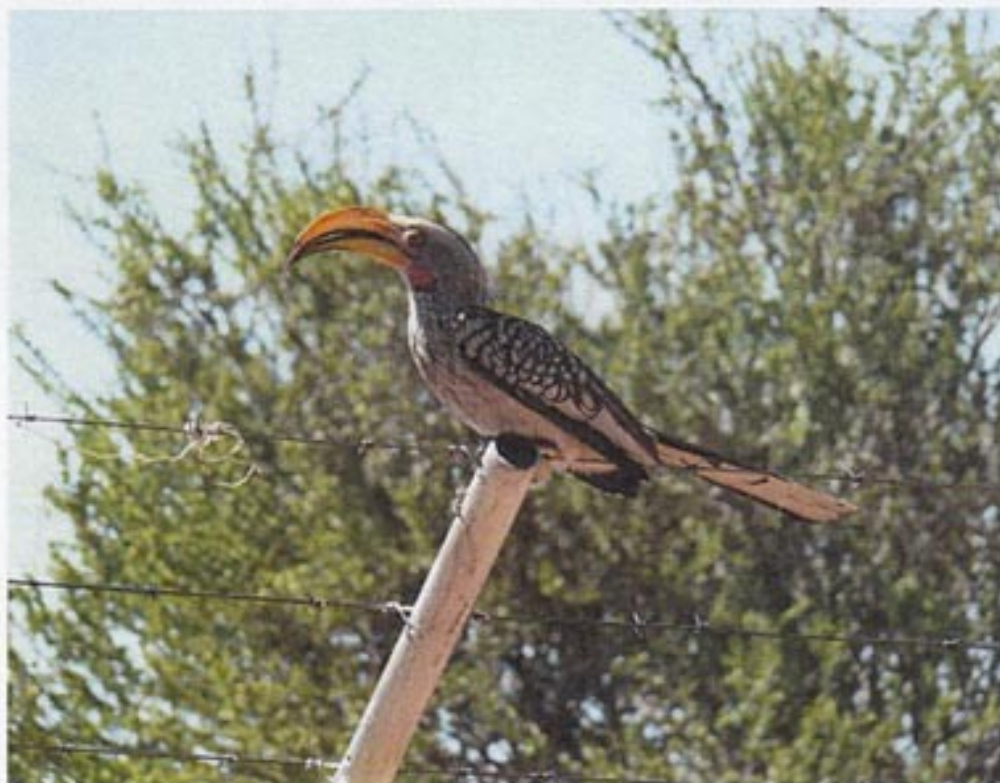
Vi kørte videre ind mod Caprivi striben - en smal stribe land, der går ind til Viktoria Vandfaldet. Drejede sydover mod Popa vandfaldet hvor Hvidnakket Braksvale yngler - så den, og kørte mod Botswana. Vi havde papirer fra Avis om, at vi måtte køre til Botswana, så grænsecovergangen var en formalitet - godt nok med mange papirer, men uden problemer. Videre ned mod Okavango floden, hvor vi havde forudbestilt overnatningerne, da der kun er få muligheder. Formelt skulle vi derned fordi Niels gerne ville vise mig Okavango deltaet, hvor Flemming og han har haft en DOF-tur til, men der var nu også noget med en Pell's Fiskeugle, som vi på skammeligste vis dippede i Gambia, vi missede den i Sydafrika, så nu skulle det være. Vi var næppe kommet udenfor hytten, før en stor fugl fløj op og satte sig i et andet træ. Pyh ha, det lettede - vi havde lejlighed til at se den to gange på dette

sted. Sejltur morgen og aften på Okavango floden var en lise for sjælen - masser af isfugle, biædere, hejrer og meget mere.

På vej tilbage havde vi et par overnatninger i Waterberg, som er et højt plateau. Omgivelserne er totalt flade, så man kan se utroligt langt. Om morgenen blev vi vækket af klappen fra skraldespande låg. Bavianerne var på udkig efter mad. Systematisk blev alle låg løftet ved hver hytte. De var ret aggressive, så man skulle vare sig.

Vi fik set Næsehornsflugt på rede - hvilket vil sige, at hunnen er indmuret i en træstamme. Hannen kom og fodrede hende plus ungerne. En Verreauxørn på udkig efter klippegrævlinger, blev det også til, inden turen atter gik hjemad.

Det blev til 311 arter i alt, heraf 74 lifere (*ny arter på verdenslisten/red.*) og en masse gode oplevelser.

Kaffertoko.

Woosh-net i Lindved Frugtplantage

Tekst og foto af Hans Rytter, Ringmærkergruppen Fyn

"Whoosh-net" – en anden måde at fange fugle på!

"Whoosh-net" benyttes i udlandet til fangst af mange forskellige fuglearter. Det kan med fordel benyttes til en del af de arter der er svære at fange i spejlnet. Vi har her på Fyn afprøvet nettypen på drosselfugle i Lindved Frugtplantage.

Nettet er et ganske almindeligt brunt nylon fiskenet, med en maskestørrelse på 16 mm. Vores net er 3,8 x 5,0 meter. Fangstpladsen er typisk en foderplads, hvor mange fugle kan lokkes til.

Nettet sættes, og spændes op med elastikreb. To stokke i siderne løfter nettet op i forbindelse med udløsning.

gen. Når udløsermekanismen aktiveres, trækker elastikrebene nettet ud med et "whoosh" - deraf navnet - og nettet dækker alle de fugle der befinder sig i fangstområdet. Ved store flokke kan der fanges rigtig mange fugle i et "whoosh"! Vi har i Lindved Frugtplantage fanget op til 15 fugle ad gangen. Man må dog finde sig i, at der kan være mange gengangere i blandt. Vi kom sent i gang med "woosh-nettet" og har i alt kun "affyret 7 skud".

"Whoosh-nettet" spændt op, klar til fangst.

Nettet udløses når et passende antal fugle befinder sig i fangstområdet. Man skal undgå at udløse når der er flyvende fugle i nettets bane. Når nettet er udløst, lægges der stokke langs netkanterne for at fuglene ikke skal baske sig ud. Er der en stor fangst, kan man dække fuglene med et mørkt klæde, hvilke vil få dem til at falde til ro.

En stor fangst på i alt 15 fugle i et "whoosh"!

Udtagningen af fugle sker fra forkanten af nettet, der rulles op efterhånden som man arbejder sig frem. Er der flere fugle, puttes hver enkelt fugle i en separat pose, indtil alle fugle er taget ud. Ved udtagningen sætter man over nettet en hånd på fuglen og fikserer den. Den anden hånd stikkes ind under nettet, og fuglen tages ud i et sikkert "klogreb". Hele processen skal foregå stille og roligt for ikke at stresse unødigt.

Vi har ikke oplevet skadede fugle i forbindelse med brugen af "whoosh-net". Fuglene bliver ikke mere stressede af at blive fanget på den måde i forhold til et spejlnet. Drosler har en tendens til at få filtret tungen og vingerne grundigt ind i spejlnettet. Noget man som ringmærker skal være yderst opmærksom på! Dette 'problem' har vi ikke oplevet ved brug af "whoosh-net".

Det er fremover hensigten at afprøve nettypen på andre fuglearter.

Vindrossel, Lindved Frugtplantage. Foto: Hans Rytter.

Sjagger, Lindved Frugtplantage. Foto: Hans Rytter.

Misteldrossel taget i det traditionelle spejlnet. Foto: Hans Rytter.

Der har været rigtig mange drosler denne vinter. Vi har udover "woosh-nettet" også ringmærket med de traditionelle spejlnet. Fordelingen af drosler på de to nettyper ses af skemaet.

Tallene er ikke

sammenlignelige – vi har gået betydeligt flere netrunder med spejlnettene end de relativt få gange vi har brugt "wooshnet". Alt i alt forventer vi at få stor glæde af "woosh-nettet".

Art	Spejlnet	Woosh-net
Solsort	175	25
Sjagger	30	20
Vindrossel	45	5
Misteldrossel	2	0

Antal ringmærkede drosler fordelt på de to nettyper.

Plejedag på Monnet

Poul V. Rasmussen

Efter en årrække hvor afgræsningsintensiteten på Monnet har været noget under det ønskede, har der på større områder på de højere dele af strandengen vokset mange vildroser og tjørnebuske op.

En sådan begyndende vækst kan i høj grad skade faunaen på stedet og kan på sigt udvikle sig til tæt krat, som ikke er ønskeligt på en strandengsbiotop som Monnet.

*Maskiner og mandskab får en pause
Foto: Bent Staugaard Nielsen.*

Derfor blev der midt i december afholdt et møde med lodsejerne, Svendborg kommune, skov- og naturstyrelsen samt undertegnede, hvor der skulle findes en løsning på, hvordan man bedst kunne fjerne buskene.

For at undgå kørsel med tunge maskiner, blev man enige om, at bu-

skene skulle saves om og slæbes ud til fast vej, hvorfra man med traktor og vogn kunne køre buskene væk fra stedet og brænde dem af.

Lodsejerne lovede at stille med de fornødne maskiner, og man blev enige om at oprette en plejegruppe, som skulle stå for arbejdet med at fælde og slæbe buskene ud til vejen. Et arbejde der krævede rigtig mange hænder.

Man blev enige om, at arbejdet skulle gøres den 9. januar 2010, og så håbe på at vind og vejr var til det.

Ugen op til så det dog ikke for lovende ud. DMI lovede op til 8-10 frostgrader på natten op til den aftalte dato, og med en vind på 18 sekundmeter fra nordøst, kunne selv de mest garvede gutter ønske sig langt ind under dy-

nen.

Men opbakningen var helt overvældende. Godt 20 aktive og glade mennesker, iklædt adskillige lag vintertøj, så de nærmest lignede små mumitrolde, mødte op med motorsave, ørnæb og beskærersakse. Al grejet, samt diverse madpakker, kager og chokolade, øl vand, en enkelt stærk til halsen naturligvis, skulle fragtes der ud. Fire personbiler og en

De hårde drenge – m/k. Foto: Bent Staugaard Nielsen.

lastbil blev pakket, for allerede små hundrede meter inde på Monnet, havde nordøstenvinden mast vandmasserne ind over Monnet, og vejen var allerede oversvømmet.

Det primære arbejde for dagen bestod i at rydde området omkring vandhullerne på midten af Monnet. Det var her buskvæksten var voldsomst – og var tiden til det, kunne vi forsætte længere ud mod vest.

Slagplanen gik i al sin enkelthed ud på at 4-5 mand med motorsav begyndte at rydde de største buske fra en ende af. Resten af flokken klippede de mindre buske ned, mens man

løbende, og på skift, slæbte det "nedlagte bytte" ud til den faste vej. Her ventede en traktor med container og en gravko, der læssede materialet.

Med små afbrydelser af kaffepauser og madpakkespisninger, blev der knoklet igennem, og allerede ved halvtotiden var stykket ryddet, og alt, selv den mindste kvist, var slæbt ud til vejen.

Det var et helt nyt Monnet at kigge ud over. Alle de fine tuer af gul engmyre stod nu tydelige frem i det landskab, som før var skjult af krat.

Vinden var tiltaget siden vi var kommet, men ikke en eneste klagede over kulden. Alle havde mast på, og nu

kunne vi stå og nyde dagens arbejde til en kop kaffe og en lille bitter.

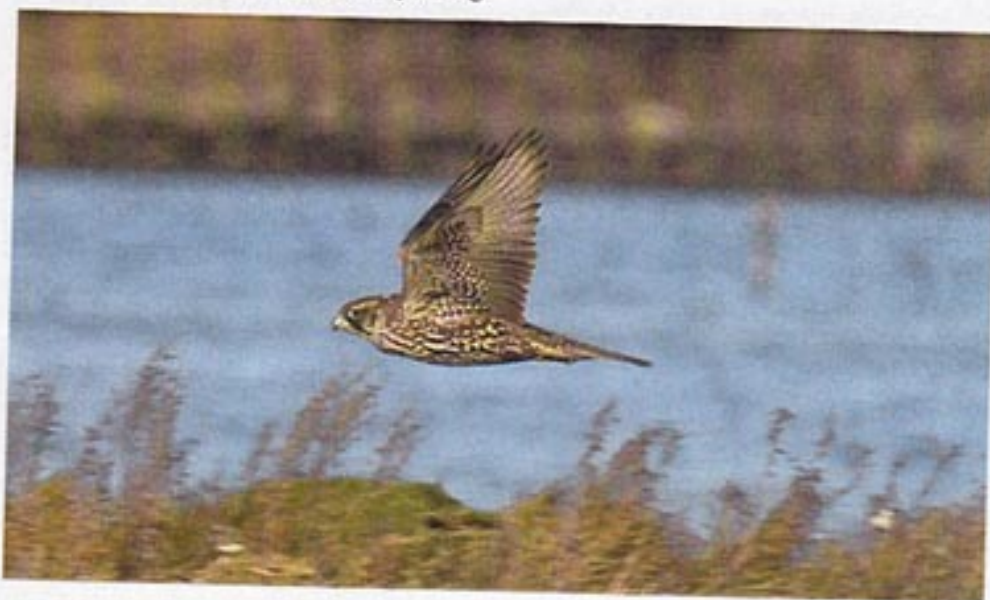
I kampens hede havde vi dog overset en lille detalje. Den tiltagende vind havde presset endnu mere vand ind i det sydfynske øhav, og da traktorføreren vendte tilbage efter det sidste læs, kunne han meddele, at vandet stod op til fælgen på traktorhjulet, hvilket ville sige en lille halv meter over vejen.

Ingen tvivl om, at personbilerne ikke kunne forcere på denne dybde, så alt grej samt 20 personer blev læsset på min lastbil. Vandet var som ventet steget voldsomt, men lastbilen magtede netop at komme igennem. Det største problem var dog, at der 10-15 meter ud i vandet lå et tykt lag

drivis og det var næsten umuligt at se vejen nedenunder. Til alt held kom vi helskindede igennem, og alle kom tørskoet ud til de resterende biler. I skrivende stund er vandstanden stadig ikke sunket, og endnu står de fire biler derude. Mon ikke det vender i morgen?

Det er tanken løbende at beskære buskene, som uden tvivl vil skyde fra bunden til foråret.

Men i takt med at der den kommende sommer sandsynligvis vil blive sat flere kreaturer på området, håber vi på sigt at få fjernet buskene og holdt dem nede, så Monnet fremover kan fremstå, som det det er – nemlig Fyns største strandeng.

Der kan være bedre forhold på Monnet i januar – her i 2008, hvor der var en ung Jagtfalk på besøg. Foto: Erik Thomsen.

Botofte Skovmose - Ny fuglelokalitet på Langeland

Af Henrik Mørup-Petersen

Som et led i gennemførelsen af Vandmiljøplan II har Skov- og Naturstyrelsen i efteråret genskabt et 70 ha stort vådområde i Botofte Skovmose øst for Tranekær. Hele arealet er således lidt større end Nørreballe Nor.

Området er designet til at blive en ny fuglelokalitet med en sø på 36 ha omgivet af våde og tørre enge på 32 ha. Som en del af projektet er en tidligere losseplads blevet forsejlet med en membran og dækket med ler og muld. Der bliver offentlig adgang til den afdækkede losseplads, som er markeret med rødt på kortet. Der er parkering med en sti, der fører ud til det nordlige hjørne af dette område, hvorfra søen kan overskues i medlys. Stien er anlagt til kørsel med kørestol.

Nord for lossepladsen er søen mere end 2 m dyb, da der er udgravet jord til opfyldning på lossepladsen, forstærkning af havdiget, opfyldning i lavninger på naboarealer samt til indbygning i de tre fugleøer i søen. Fugleøerne er opbygget af råjord fra søens bund for at sinke tilgroningen med plantevækst.

Den østlige og sydlige del af søen er til gengæld lavvandet med en mo-

saik af halvøer og laguner. Lodsejerne vil lade området afgræsse, så kvæget vil kunne holde engene og den lavvandede sø fri for tagrør. Dette område vil være egnet til fouragerende vadefugle, gæs og svømmeænder.

Centralt i søen er der nogle gamle tilgroede tørvegrave, hvor tagrør sikkert vil kunne overleve og danne lokale rørskove i søen. De fleste træer i den kommende sø er fældet, men der resterer enkelte træer og en del pilebuske, som det ikke har været muligt at nå frem til.

Hele området forbliver i privat eje, så der er ikke adgang til engene rundt om søen. Færdsel på engene vil desuden skræmme fuglene væk. Der er dog gode muligheder for at betragte fuglelivet fra den offentlige vej langs den østlige og nordlige side af søen, der sammen med arealet på den tidligere losseplads giver fuldt overblik over søen. Desuden kan vejen til Tranekær Fyr benyttes og til fods kan den sydlige del overskues fra Øhavsstien. Færdsel på diget mellem Øhavsstien og Tranekær Fyr er ikke tilladt, men det er naturligvis tilladt at gå på stranden.

Med GPS findes lokaliteten på Gl. Skolevej 5, Tranekær.

Der er ingen særlige restriktioner på jagt i området, så fra 1. september kan det forventes, at fuglene flytter til reservaterne på Sydlangeland.

Vitsø på Ærø er genetableret

Af Henrik Mørup-Petersen

Vitsø Nor på ca. 150 ha er en af de ældste inddæmninger i Danmark. Den stråttækte Vitsø Mølle er fra 1836. Arealet blev helt tørlagt i 1871, så engene kunne anvendes til græsning. I 1964 blev der udført en egentlig afvanding og dræning med en elektrisk pumpestation. Den centrale og sydlige del, hvor jordbunden bestod af tørvejord, blev opdyrket og har siden været dyrket i omdrift. Dræningen har betydet, at denne del af Vitsø Nor har sat sig 1 – 1,5 m, så terrænet nu ligger 2,5 m under havets overflade. Engene i den nordlige og vestlige side vokser på sandbund og er derfor aldrig blevet dyrket. Ud mod havet er et stort område med strandvolde af ral og grus blevet gravet væk til byggematerialer. Ralgravningen har efterladt et landskab af søer og øer, som i mange år har været en vigtig fuglelokalitet.

I efteråret 2009 er der gennemført en naturgenopretning med genetablering af Vitsø som en del af Vandmiljøplan II. Det har ikke været muligt blot at stoppe for pumperne og derved hæve vandstanden til kote 0, da værdifulde enge og ralgravene derved ville blive oversvømmede.

Skov- og Naturstyrelsen har i stedet valgt at hæve vandstanden til kote – 1,50 m. Herved er Vitsø på 54 ha genopstået omgivet af enge på 58 ha. Denne løsning med kombination af

en sø med våde og tørre enge er også det optimale for fuglelivet.

Der er anlagt tre fugleøer i søen. Den vestlige ø er udført af jord opgravet i den gamle pumpekanal. Jorden indeholder mange rødder af tagrør, så denne ø vil blive dækket af tagrør som yngleplads for Rørhøg og Rørdrum. De to andre øer er opbygget af jord fra bunden af den kommende sø og skal holdes fri for opvækst.

Søen med de omgivende enge er købt af Åge V. Jensens Fonde, som vil sikre pleje af engene ved afgræsning og ligeledes sikre, at der ikke drives jagt. Der er derfor lagt op til en 1. classes fuglelokalitet året rundt.

Der er anlagt stier, som giver fine muligheder for lange traveture med udsigt til søen og engene samtidigt med, at store arealer overlades til ynglende og rastende fugle.

Øhavsstien følger den nordlige kant af området. Der er adgang ad en sti fra Søbygård til markvejen langs den nordlige side og fra Vorbjerg Skov, hvor der er parkering, til den sydlige sti. Til fods og på cykel kan Øhavsstien følges ad en markvej fra rensningsanlægget syd for Søby. Fra Øhavsstien er der udsigt til engene med søen i baggrunden.

Der er desuden en trampesti på diget mod landkanalen langs den sydlige bred af søen. Den starter ved Vitsø

mølle forbi den nye pumpebrønd, der fastholder vandstanden i søen. Stien fortsætter på diget indtil den møder stien fra Søbygård. Fra diget kan man 3 m over søens vandspejl følge fuglene på søen og på fugleøerne med lyset i ryggen. Midtvejs passerer det gamle pumpehus, som i 55 år holdt vandet væk fra Vitsø Nor.

Man skal ikke snyde sig selv for en tur op på Søby Volde ved Søbygård, hvorfra der er udsigt til Vitsø med de omgivende enge. Da borgen blev anlagt i 1104 – 34 af kong Niels

som forsvar mod Venderne, kunne man sejle ind til Bromaj neden for borgen.

For de fynboer, der ikke vil benytte et besøg i Vitsø til en heldagstur på Ærø, kan man tage cyklen med på færgen fra Faaborg til Søby. Kun et par km fra færgen gennem Søby kommer man til Vitsø. Følg skiltene til campingpladsen. Ud for bøgeskoven går Øhavsstien til venstre forbi rensningsanlægget ned til Vitsø. Og husk for fuglenes skyld at undlade færdsel på engene.

Rørhøgen vil forhåbentligt tage godt i mod det ny område. Foto: Erik Thomsen.

Fra felten

Af Kirsten Halkjær Lund

Denne udgave af "Fra felten" dækker perioden 5.oktober – 5. februar. Vejret i november var meget vådt og ganske lunt for årstiden. Midt i december blev vi dækket i sne og endelig kom der flere hele dage med sol og klar frost. Kulden sænkede sig og resten af perioden var landet snedækket og mange søer og lavvandede områder frøs til. Arter med * skal godkendes af SU.

Periodens hårdeste fund

Sølvhejre	5-8 individer på Sydlangeland 5-30/10 Brændegård Sø 8-9/11 + 15/11 + 22/11
Sodfarvet Skråpe	Horseklint 17/10
Tredækker	Søen, Valdemar Slot 17/10
Jagtfalk*	Monnet 11/10 og Arreskov Sø 2/1
Fuglekongesanger	Fynshoved 30/10

Nordisk Lappedykker

5/10 1 Røjle klint (THH), 25/10 3R Flyvesandet (THH), 24/11 1R Flyvesandet (SG) og 13/12 1R Bregnerhavnen (THH).

Sule

To obs fra Horseklint 11/10 2N (MRP), 17/10 3N (MRP).

Sodfarvet Skråpe

17/10 Horseklint 1FU (MRP)

Sølvhejre

De 5 Sølvhejrer i Keldsnor stod der stadig den 7/10 og også den enlige i Nørreballe Nor (ELM,OHG). 6/10 2R Lindelse Nor (SØB). Frem til 30/10 blev der dagligt set 1-3 hejrer på Syd-

angeland (ELM,OHG m.fl). Uden for Sydlangeland er der kun melding fra Brændegård Søen: 8-9/11 + 15/11+22/11 1 R (ET, GJØ, EEE, DMZ).

Pibesvane

En stor flok blev set 5/12 80V Ulbølle (NBJ). 7/11 6 SV Dovnsklint (OHG) og ellers er det blot observationer af 1-2 fugle fra omkring 8 andre lokaliteter.

Sangsvane

Efterårets første større flok sås den 16/11 ved Bårdesø på Nordfyn idet 104 rastede (MSS). Største flok blev i lighed med sidste år talt af Jens, nemlig 29/12 560R Vesterbv ligele-

Sangsvane med okkerfarvning. Fotografen, Tom Willestofte, mener at have hørt, at fejlfarvningen skyldes, at svanen er opvokset ved vand med stor surhedsgrad – vi sender spørgsmålet videre til læserne.

des på Nordfyn (JEB). Det er sjovt at se på kortet over periodens fund i DOFbasen: der er ingen fund fra Midtfyn, hvilket nok ikke er så underligt da svanen foretrækker kystnære områder, men pudsigt er det, at der heller ikke er fund fra Østfyn.

Sædgås

Flere observationer af Sædgås; af de racebestemte er der klart flest Tajgasædgås (tidligere kaldet Skovsædgås). Tundrasædgås kun meldt følgende steder: 22/1 1TI Dovns Klint (MMJ,SG) og samme dag 22/1 2R Noret Tåsinge (MMJ, SG). I det sene-

ste nummer af Fugle i Felten er der en fin artikel af Ole Amstrup om de to racer.

Blisgås

Flere observationer bl.a. 10/10 174 SV Dovnsklint (OHG,ELM) og samme dag 150V Flyvesandet (HEA). 7/12 172 R Jersore (ELM,JEB) og 14/1 149 R Vesterby, Nordfyn (SG).

Snegås

21/1 3R Stjovl (PER). Normalt regnes denne gås ikke for spontant forekommende i DK.

Lysbuget Knortegås

Lysbuget Knortegås ses primært på nordvest Fyn, eneste undtagelse er 9/12 og 5/1 i Ristinge halvøen (HKN,NBJ). Fra Nordvestfyn er bl.a. følgende meldinger: Mågeøerne fra 22/10 til 3/1 med max den 1/1 78R (MMJ). 16/1 48 Gamborg Inderfjord (MMJ). Ved Fogense: perioden 18/1-26/1 er set op til 95 (JEB). 19/1 43 Føns Vang (AKB) og samme dag 7 Gyldensten enge (JEB,SUZ). 5/2 17 Fænø Sund (JEB).

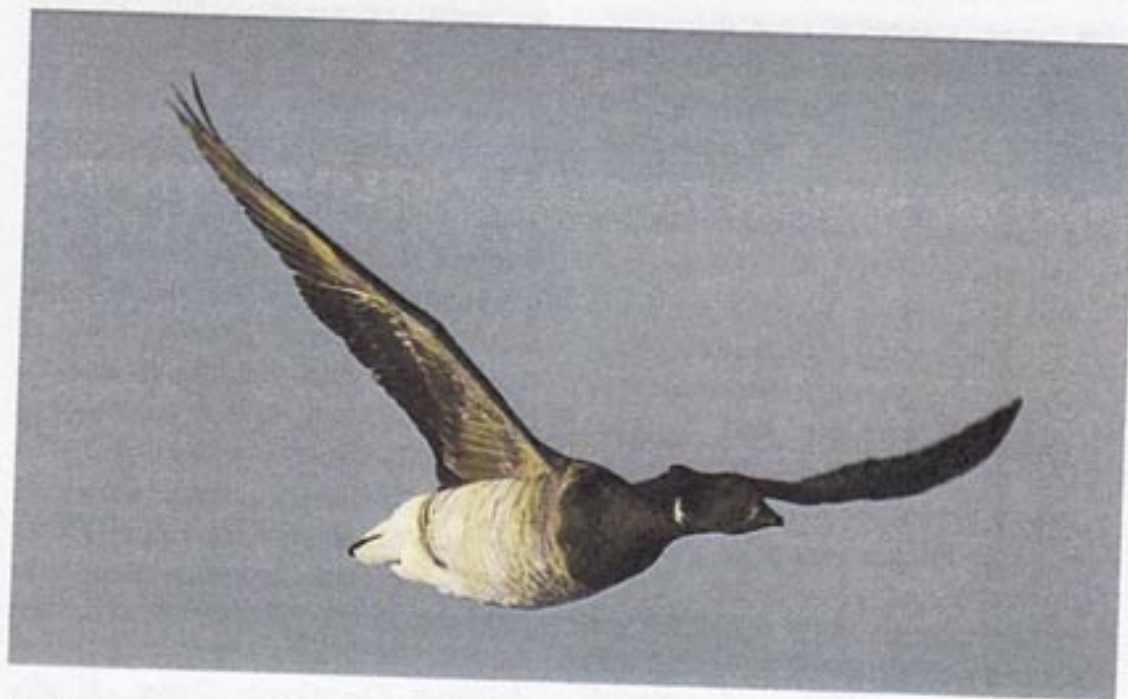
Krikand

Indtil Brændegård Søen frøs til var der en del Krikænder i søen og her er blot et udpluk af de rapporterede tal fra søen: 5/10 1410R (OHG), 17/11 1090R (DMZ) og seneste obs 13/12 80R (ELM, BLR, GJØ m.fl.). Fra an-

dre lokaliteter nævnes 15/11 11: Tryggelev Nor (OHG). 31/10 880 V gelsø (AMY). Efter årsskiftet er der ikke blev set større flokke af Krikand

Bjergand

Højeste rasttal er fra Helnæs, havet ud for Maden med 29/12 1600 (PDS). november og december blev der som sædvanligt set mange Bjergænder ved Bøjden Nor med op til 1200 (PDF, ELM,GJØ m.fl), hvilket er lidt færre end i december 2008. Med kulden flyttede Bjergænderne sig ud på havet og i januar var største flokke 2/1 1300 ud for havnen ved Gl. Avernæs (SG, THH) og 22/1 1200 i Fåborg Fjord (PDP). Ved Nyborg Fjord blev der 4/2 set 800 (KUH).

Lysbuget Knortegås, Mågeøerne. Foto: Søren Gjaldbæk.

Stor skallesluger

Området ved Stige ø har huset en del Stor Skallesluger i år: 1/1 70 (KHL, MRP), 29/1 53 (DMZ), 1-4/2 60 (ELM,SG).

Rød Glente

Der er set Røde Glenter flere steder vinteren igennem, blandt andet på Sydlangeland, hvor 4 er set gå til overnatning fra 18/12 og perioden ud (SØB). Periodens største træktal er fra Dovnsklint/Gulstav 10/10 hvor 141 blev set rastende og trækkende (SØB, ELM,OHG).

Havørn

Havørn er set næsten hver dag i perioden og flere observatører har krydret indberetningen med en lille historie. Ved Brændegård Sø er der set op til fem ørne (BSN,EEH m.fl.). Ved Odense Ås udløb/Seden strand er der flere gange set op til tre ørne og ved Nærrå strand blev der set fire 20/1 (AVC). 31/10 3 OF Keldsnor (OHG). Ved Nakkebølle Inddæmning var der tre den 24/11 (NBJ). På Tåsinge ved Vejlen var der 3 3/11 og 4 30/10 (PVR, BSN). 5/12 (PER) og 15/12 (AOWN) 3 Monnet, Tåsinge. Ved Helnæs, Illumø var der 5 20/1 (EEH,JSA). Nu skal der jo kun to til et par, så det tegner lyst for arten.

Spurvehøg

I modsætning til 2008 var der ingen dage i perioden med over 100 sydtrækkende ved Dovnsklint. Eneste

dag med over 100 faldt så tidligt som 9/9 145 SV Dovnsklint (ELM,DMZ).

Musvåge

Trækket toppede fra sidst i september og hen til 11. oktober, hvilket er næsten en måned før end i 2008. Bedste dage var Knudshoved 29/9 1095 TI (PER), 5/10 1200 T (KDJ) og 11/10 718 SV (PBL). 6/10 1033 SV Sønderhjørne (PDP) og endelig 9/10 860SV Fåborg (PDP).

Fiskeørn

Årets sidste fiskeørn blev set så sent som 7/11 1 Neverkær ved Vissenbjerg (FHT, LET).

Jagtfalk*

To obs af denne mægtige falk: 11/10 1juv Monnet (JSJ). 1/2 1 HUN 2K Sollerup (LBR)

Hjeje

En stort træktal 22/10 3700 SØ Rahtvej, Keldsnor (SØB).

Sortgrå Ryle

I modsætning til samme periode sidste år er der en del observationer af denne gulbenede ryle, dog ventede de med at dukke op til efter årsskiftet. Fra Knudshoved ved Nyborg er der flest meldinger og fuglene sås rundt hele halvøen fra syd for vippefyret og om til nordstranden om mod sommerbyen. Første obs er fra 2/1, flest 30/1 22 (LAH), og arten er set perioden ud. Derudover Gabet, Hindsholm: 7/1 2 (VIN), 30/1 1 (BKS) og

31/1 2 (ELM). Tiselholt v Svendborg
24/1 1 N (ESE). Horseklint 25/1 1
(SG) og endelig 30/1 9 Bagenkop
havn (SØB).

Hvidklire

Årets sidste 9/12 1 Nørreballe Nor
(HMN) og vi har stadig årets første til
gode.

Svaleklire

Eneste obs i perioden er fra 9/12 1
ved en skovsø i Hesbjerg Skov på
Midtfyn (BKS).

*Skovsneppe, Flyvesandet.
Foto: Søren Gjaldbæk.*

Skovsneppe

En del obs af skovsnepper. Læg
mærke til om der er sjove spor i sne-
en; måske er det fra en Skovsneppe,
der trækker regnorme op gennem
sneen om natten, som Kurt rapporte-
rer om fra Skaboeshuse ved Nyborg
(KUH). Læs også i seneste nummer
af Fugle og Natur. Det er dog jæger-
ne, der ser flest snepper, således blev
der set ca 50 på en jagt 30/12 ved Sø-
gård Sø og 14 31/12 ved Lunden,
begge Sydlangeland (via SØB).

Enkeltebekkasin

10/10 1 Ø Dovnsklint (OHG) og 1/11
1R Gulstav Mose (OHG). 29/12 1
Holevad, Assens (Karsten Busk Laur-
sen). Og endelig 26/1 en død slæbt
ind af katten i et hus i Odense SV og
rapporteret til Fuglenes hus med fo-
todokumentation.

Tredækker

17/10 Søen ved Valdemarslot, Tås-
inge 1 sammen med 19 dobbeltebekka-
siner (NRA)

Middelhavssølvmåge

2/2 1FU 3k Nyborg ved Storebælts-
badet (KUH).

Kaspisk Måge

Sidste år på samme tid fik jeg skrevet,
at man åbenbart skal til Langeland for
at se Kaspisk Måge, men sådan behø-
ver det ikke at være: 25/10 1 1K Bo-
gense Marina (THH). 13/10 1 1K Ba-
genkop Havn (JSA). Ved Spods-
bjerg Havn er der set forskellige: 8/11
2 1K (OHG), 16/11 1 4k/AD (HKN),
12+15/1 1 2K (NBJ, FSH).

Ride

Enten har vi ikke lavet nok havobs i
efteråret eller også har det på ingen
måde været Ridevej. Det kunne også
være det dystre resultat af at riderne i
Nordatlanten, f.eks. Bulbjerg ingen
unger får op at flyve. Kun en obs i
perioden: 5/10 1 V Fyns Hoved (SG).

Søkonge

11/10 1 Røjle Klint (LLC) og 9/1 1
Bogense Havn (OLH)

Ringdue

Trækket toppede som vanligt i dagene sidst i oktober med flest 30/10 54100 S Dovnsklint (ELM).

Skovhornugle

1/12 var efterårets første observation af ugerne i Bogø kolonihaver på Stige Ø, 2 (DMZ). De blev set i hele perioden med op til 18 7/12 (ET), hvilket er færre end de senere år.

Slørugle

Se sløruglegruppens årsberetning andetsteds i bladet. Det bliver spændende at følge arten i 2010 efter denne kolde isdækkede vinter.

*Mosehornugle, Stige Ø.
Foto: Kurt Due Johansen.*

Mosehornugle

1-3 fugle er set regelmæssigt på Stige ø ved Odense siden den 28/12 hvor 2 rastede (THH og mange flere siden). Ellers er der set Mosehornugle fra 6 andre lokaliteter: Lundemosen 10/10 1 (RAT), Dovnsklint 11/10 2 (ELM,OHG) og 13/10 1 SV (SØB), Helnæs Made 2/1 2 (SG,THH) og 16/1 2 V (PVT, Thilde Thiesen), 4/1 1 Vignæs ved Hofmangave (MSS),

Skaboeshuse 20/1 1 (KUH), Knudshoved 3/2 1 (KUH).

Isfugl

En af de mange fugle, der har det svært, når det hele fryser til. Ikke så mange observationer her sidst i perioden og det illustreres fint af at den seneste obs på DOF-Fyn webben drejer sig om en død 28/1 ved Bogø, Hasmarks kanalens udmunding (TBB).

Grønspætte

Grønspætten er meldt fra 10 lokaliteter i perioden, eneste obs på mere end en fugl er 23/10 2 Svanninge Bakker (PDP).

Hedelærke

Bedste trækdag blev 24/10 med 74 S Dovnsklint (OHG,ELM).

Bjerglærke

En enkel observation fra perioden 17/11 1 Flyvesandet (SG).

Landsvale

Årets sidste blev 30/10 3 S Dovnsklint (ELM).

Bjergpiber

Første i efteråret blev 25/10 3 Flyvesandet (THH). På to lokaliteter er der gennem længere tid set Bjergpiber: Knudshoved Nordstranden set fra 1/11 – 5/2 med 1-5 R (THH,KUH m.fl) og Spodsbjerg havn 8/12-22/1 1 (HKN,MMJ, SG m.fl). Øvrige observationer: 29/1 2 Seden Strand (SG) og 1+4/2 1 Stige Ø (ELM).

Hvid Vipstjert

En sen obs i Borgnæs, Ærø 11/12 1 i en gyllebeholder (AB). Og i lighed med tidligere år overvintrende vipstjarter på gartneriet Rosa Danica i Marslev; de blev fanget da vinduerne lukkede en gang i efteråret - således blev årets første 1/1 2 (MRP).

Silkehale

Et dårligt år for Silkehalen, alle obs i perioden nævnes: 15/10 75 Revninge (LAH), 28/10 35 SV Ørbæk (RYT, BBC), 1/1 3 Thurø by (AB), 25/1 1 Thurø by (EEE).

Vandstær

Meldt fra 12-15 lokaliteter blandt andet Silkeå ved Brahetrolleborg, hvor den ikke blev set sidste vinter.

Sortstrubet Bynkefugl, Assens sukkerbassiner. Foto: Søren Gjaldbæk.

Sortstrubet Bynkefugl

Set på tre lokaliteter og den er klart mest standhaftige eller publikumsvenlige er på Knudshoveds nordlige

del ved Nyborg, hvor en har rastet fra 15/11 og perioden ud (THH, KUH m.fl.). Derudover 2/1 Assens sukkerbassiner 1R (SG,THH) og 27/10 1 Valdemar Slots Sø (SG m.fl.)

Munk

Vinterfund fra følgende lokaliteter - de fleste set på foderbræt: 1-2/12 1 og til sidst selv spist af kat ved Lindved Frugtplantage ved Odense (LAA), 20/12 1 Tarup vandmølle (PRA), 3/1 2 Svendborg (UFR), 17/1 1 Svendborg (JSJ), 1/2 1 Bogense (MHH) og 3/2 1 Stige (BKS).

Gransanger

De to seneste obs er fra 29/11 1 Torø (RYT,EDA) og 23/12 1 Nørresø (EEH).

Skægmejse

En art det bliver spændende at følge efter denne meget kolde vinter, da det plejer at reducere bestanden kraftigt. Det lover dog godt, at der så sent som 26/1 blev set hele 16 i Vejlen, Tåsinge (EEE).

Husskade

Dieter har fortsat fulgt med i antallet af Husskader, der flyver ud om morgenen efter fælles overnatning i Højstrup Øvelsesplads ved Odense. Max i perioden var 149 6/11 hvilket ligner maksimumstallet fra 2008 på 159 21/10 (DMZ). Følgende obs viser at det ikke kun er i Højstrup, der er overnatningstræ: 2/1 27 udflyvende fra overnatningslund i Nyborg (ESM,NFM).

Ravn

Ravn ses jævnligt rundt omkring. Særligt ved Brændegårdssøen er der set mange med max 14/12 41R (EEH) og 29/10 38R (EEE, EEH) ved Lindkær ved Ravnholt med max 16R 29/12 (MLG).

Skovspurv

På www.obsnatur.dk kan man se, at det igen i år er Skovspurven, der er flest observationer af i Den store Vinterfugletælling, som DOF er med til at arrangere. Over 5000 danskere har deltaget med indberetninger. På andenpladsen ligger Solsort.

Kvækerfinke

Flere hundrede tusinde er set denne vinter ved Helsingør, så høje tal har vi ikke nået på Fyn. Højeste antal var 25/12 3000 Tankefuld (!) ved Svendborg (PER), 1/1 900 Svanninge Bakker (EEE), 5/1 1200 Arreskov sø (EEH), 14/1 minimum 1500 Egebjerggaard, Haveskoven (AVC). Og mange andre større flokke rundt omkring.

Bjergirisk

Mange større flokke ses vinteren igennem. Alle obs over 250 fugle nævnes her: 29/10 260 Rahtvej, Keldsnor (SØB), 30/10 325 Monnet (PER), 31/10 300 Vigelsø (AMY), 6/11 500 Nærrå Strand (JSA), 17/11 500R Flyvesandet (SG,HEA)

Kernebider

Assistenskirkegården i Odense er fortsat en sikker vinterlokalitet for

Kernebider, idet den er indrapporteret fra 13/1 6 (DMZ) og resten af perioden ud med max 4/2 23 (ELM,DMZ). Derudover er der indmeldt observationer fra Fåborg kanten med f.eks. 26/11 10 Holstenshuse skov og 12/12 10 Alleskoven (PDP) samt fra Svendborg kanten 19/1 12 Græsholmene Skov (EEE).

Snespurv

Af større flokke på mere end 50 fugle sås 15/12 95 på Lyø Trille (JSA) og på Mågeøerne: 1/1 70 (MMJ), 8/1 140 (SG) og 25/1 80 (MMH).

Snespurv, Flyvesandet.

Foto: Søren Gjaldbæk.

Bomlærke

Flokke over 25 nævnes: 19/12 276 Agernæs (SG,THH) hvilket ifølge observatørene er fynsk rekord, 28/12 55 Ølundgårds inddæmning (THH,RS), 1/1 40 Roerslev (MMJ) og 8/1 160 Jørgensø (SG).

Agerhøne

Af Søren Gjaldbæk

Det er en kendt sag, at agerlandets fugle har trange kår. Det skyldes ikke mindst det intensivt drevne landbrug, som gør landskabet monotont og artsfattigt. Gennem de sidste 20 år er bestanden af Vibe, Agerhøne og Sanglærke reduceret med 25%, 20% og 50%.

Kiggede man i DOF-basen var der i 2007 blot 31 observationer af 92 fugle, mens 2008 gav 38 observationer af 96 fugle.

For at øge opmærksomheden på Agerhønen opgraderede DOF-Fynwebben den 26. februar 2009 artens status til "sjælden" for at få flere indberetninger. Om det var det, der satte skub i tællingerne af Agerhøne skal vi lade være usagt, men faktum er, at der i DOF-Fyns område var omkring 90 indberetninger af 400 fugle i 2009.

Et forhold omkring registrering af Agerhøne, som man ikke skal være blind for er vejret. Fyn har været snedækket nærmest uafbrudt fra medio december til medio februar. Det gør det noget lettere at spotte fuglene i sidste halvdel af december gav 1 indberetning af fugle, og tendensen med mange indberetninger af Agerhøns fortsatte i januar i 2010, hvor der frem til 2. februar var 37 observationer af 346 høns.

Der er på baggrund af tallet næppe grund til at tro på, at arten er på fremgang. Den markante fremgang i antallet af indberetninger er sandsynligvis en kombination af den øgede opmærksomhed på arten kombineret med at snedækket gør livet lettere for observatørerne. Når snedækket forsvinder, vil observationstallet nok falde tilbage på et mere normalt niveau.

Agerhøns i sne ved Hågerup, 15. januar 2010. Foto: Erik Thomsen.

DOF Kvindeseminar den 30. januar

Af Kirsten Halkjær Lund

De tre kvindelige medlemmer af DOF's hovedbestyrelse (HB) havde indkaldt til "DOF Kvindeseminar" på Dalum Landbrugsskole i Odense en lørdag i januar med det formål at få flere kvinder i DOF's forskellige udvalg og grupper. Indbydelsen var gået ud til små 300 kvindelige medlemmer, der allerede er aktive på den ene eller anden måde i DOF's arbejde. Vi var 17 friske deltagere, der trodsede vintervejret og mødte op. Det var et hyggeligt seminar, hvor vi blev kloge på, hvordan det er at være aktiv i DOF's mere politiske arbejde. Ud over indlæg fra arrangørerne og gruppearbejde var Henrik Wejdling, medlem af HB og medlem af Natur-

politisk udvalg, inviteret til at fortælle om DOF's natur- og landbrugspolitik. Og så havde han fået den interessante opgave at fortælle om "Hvad forventer en politisk engageret mand i DOF af en politisk engageret kvinde i DOF?". Henrik var på fornuftig vis nået frem til, at han forventer det samme af en kvinde som af en mand, og at noget af det, han vægter højest, er vores faglighed i DOF; en ballast bygget op over mere end hundrede år. At vi fortsat udbygger vores viden om fuglene ved at lave tællinger, så vi med faglig tyngde kan byde ind i naturpolitikken. I DOF's udvalg er der 65 mænd og 5 kvinder.

Turrapporter

Efterårs Klassikeren den 25. november

Michael Mosebo Jensens DOF-Fyn-tur til Vestfyn

Af Børge L. Rasmussen

Og lige så klassisk er vejret: gråt, blæsende og til tider fugtigt. Men noget sådant afskrækker jo ikke rigtige fuglefolk!

Der var mødt 15 turdeltagere op på P-pladsen ved Føns Kirke. Klassisk er jo også det med morgenkaffen ved bilerne, inden vi går ud og kigger på fuglene. Noget er dog forandret.

Kirkegården er under større omlægning og renovering, så alle de høje gamle træer og hække har måttet lade livet. Og det samme har "vores" læ hæk ud mod Føns Vang. Så det blev en blæsende oplevelse, hvor det kneb at holde teleskoperne stille nok til at artsbestemme de små vandfugle. Efter 1½ time er der dog kommet 22 arter

på bogen. 1 enkelt Sangsvane og 46 Bramgæs skal dog lige nævnes såvel som 3 Skeand, 10 Hvinand, 2 Lille Skallesluger (par) samt 1 Musvåge og 1 Tårnfalk blev det også til.

Så gik turen syd over til Tybrind. Her plejer vi at kunne høre Vandrikse, men på dagen kunne det lige svinge sig op til 1 Tårnfalk, 100 Sjagger og 200 Bogfinker som det mest opsigtsvækkende.

Hurtigt videre til Husby Strand. Først skulle formiddagskaffen dog lige indtages, hvor på turen gik hen langs stranden. Det gav 15 arter. Ud over de "sædvanlige" arter, så fik vi også lige 4 nye til listen, nemlig en flok Ederfugle og Toppet Skallesluger samt et par Fasaner – og så lige 2 Havørne – dagens Scoop! De rastede mod syd i skovbrynet, og vi bevægede os under kyndig vejledning fra Michael forsigtigt lidt nærmere i skjul bag nogle store buske. Ja, der var jo, som sædvanlig har man lyst til at sige, nogle stykker der mente at vide bedre og bare brasede hen ad stranden for at komme tættere på. Og ja, rigtig gættet! De fik også Havørnene til at lette og tage en rundflyvning for at raste lidt længere inde i land ude af syne for alle vi andre, her iblandt flere nyere fuglekiggere, der kun nåede at få et glimt af Havørnene. Den eneste undskyldning der skal tilskrives dem er, at de er næsten nye fuglekiggere. Og ja, jeg kunne heller ikke dy mig for at "belære" dem om, hvordan man skal agere over for de store rovfugle især: kigge på fra behørig af-

stand, og når der er en så erfaren turleder på, så går man ikke uden for høreafstand og slet ikke foran! – De har nok synes at det var en sær "oggenok", der tillod sig at påtale deres færden, men nogen skal jo gøre det, ellers sker det jo måske bare igen en anden gang, hvilket jeg også begrundede min opførsel over for dem med.

Sidste etape ned mod Emtekær Nor var næsten fugleløs. Dog bortset fra en stor flok gæs langt inde på en mark, og de var svære at se pga. af det levende hegn langs vejen.

En tur hen ad stranden og et kig op i noret gav en del fugle. Michael prøvede ellers ihærdigt at trampe rundt i den lave bevoksning i et forsøg på at jage bekkasiner op. Desværre uden held.

Men listen blev tilført yderligere 9 nye arter på dagen. Bl.a. en flok på 200 Bjergirisker, lidt Grønirisk og Skovspurv, 1 Svartbag, 126 Viber, lidt Hjejler og lidt ryler, 1 enkelt Spurvehøg og 6 Lille Lappedykker.

Det blev dejlig tur med i alt 42 arter og under kyndig turledelse samt dejligt samvær, så kan vi deltage ikke andet end sige MMJ en stor tak for endnu en dejlig tur på Vestfyn.

PS: et par stykker af os tog lige en lille omvej over Nordfyn hjem til Odense. Ved Jersore fandt vi en enlig Bramgås blandt 500 grågæs og yderligere en flok Bjergirisk på ca. 100, Ude ved Strandengene / ebbevejens begyndelse rastede en del fugle. Her i blandt 210 Strandskader, Hjejler 115,

Viber 100, 1 Lille Kobbersnepe samt 76 Storspover. Vi fortsatte ud til strandengen øst for Nørreby, hvor vi bl.a. fik 20 Stillits og lige så mange Gulspurv, der alle rastede i buske ganske tæt på os. På vej ind mod byen slog vi et slag ud omkring Lammesø / Ølund, men et større natur-

genopretningsarbejde var i gang, så det var småt med fugle. Dog fik vi øje på en stor flok Viber, ca. 1.000, mega højt på himlen og yderligere 500, der kom ganske tæt over Ølund Inddæmning. Omvejen gav os yderligere 7 arter til dagslisten.

Nakkebølle Inddæmning den 13. december

Af Børge L. Rasmussen

Til alt held for undertegnede så havde turleder Niels Bomholt flyttet turen til denne søndag, idet turen ellers var planlagt samtidig med afvikling af en ørnetur ved Brændegård / Arreskov. For det første havde jeg fået mig rejst fra influenza-sengen, og for det andet var vejret betydeligt bedre: ingen vind, klar skyfri himmel og temperatur omkring frysepunktet.

Kl. 9 var der sat stævne på P-pladsen ved Niels's brugs. 14 forventningsfulde fuglekiggere var mødt frem og så dukkede også Niels og Lis frem bag hækken foran embedsboligen.

Første etape gik på transport ud til markvejen ned til rensningsanlægget. En herlig spadseretur idet den lette nattefrost havde fået gruset til at knitre. En herlig frisk lyd. Dog skulle der passes på vandpytters isbelagte overflade. Årets første is og rimfrost var et flot skue i morgensolen.

På turen ned ad markvejen blev de første fugle spottet og noteret. En enlig Tårnfalk rastede i toppen af et træ ude i horisonten. En Ringdue sad lige

først for i læhegnet. Mutters alene og oppustet. Den havde det nok ikke bedre end godt. Så kom et par store flokke af artsfæller hen over himlen – der iblandt blev spottet et par Hulduer. Ned og ud på diget, teleskoperne slået op og vi kunne afsøge den nordlige del af inddæmningen. Da der næsten ingen vind var, var alt så tydeligt at høre. Bl.a. en Vandrikse gav sig tydeligt til kende. I alt gav dette første obs-sted 31 arter, men ingen ophidsende fund. Resultatet slet ikke så dårligt en tidlig søndag morgen.

Kulden var ved at krybe ind igenem de yderste lag til fingre og tæer, så turlederen satte gang i karavanen, og straks efter var vi ankommet og havde parkeret ved inddæmningens udløb

Et hurtigt kik ind gennem udløbet gav ikke det helt store, bortset fra at der kunne spottes 2 enormt store vandfugleflokke ude på inddæmningens vandflade. Lige i udløbets snævring spottede turlederen nogle eksemplarer af Lille Skallesluger. – Dagen reddet – her var noget lidt interessant.

Lille Skallesluger. Foto: Erik Thomsen.

Men turlederen ville videre, for når vi kom ud på pynten henne ved skoven, så ville vi få et meget bedre overblik

På vejen ud ad Øhavstien hørte og sås Fuglekonger ivrigt fødesøgende med deres meget høje kaldelyde. Alle turdeltagere var informeret om, at øjne og øre skulle holdes åbne, for her plejede man også at have Isfugl! Og minsandten om ikke også Niels havde styr på den fugl i dag. Lige på modsatte bred, i en udtørret busk sad den og soled sig. Den var endda så flik at vende og dreje sig, så vi fik set alle dens farvekendetegn. Et kort skrig og den var væk, men blot for et par minutter efter atter at give lyd fra sig, og lande næsten det samme sted igen. Det har Niels altså bare styr på, det der med pædagogisk fremvisning af

fugle! For da vi havde fået nedstirret isfuglen tilstrækkeligt, havde Niels i mellemtiden spottet endnu flere eksemplarer af den Lille Skallesluger. Ikke mindre end 61 individer blev det til. En enkelt Stor Skallesluger blev det også til. Men sidste års specialitet med 3 FU unge Havørne, det kiksede altså i år. Det blev dog til 43 arter, inden turen var overstået og vi vendte tilbage til bilerne.

Medens nogle af os stod og fik en kop kaffe, blev der sådan almindelig enighed om, at vi hellere lige måtte køre forbi Brændegårdsøen, det var jo næsten på vejen hjem, og klokken viste, at det så også ville være spisetid. Som sagt så gjort, men der var nu ikke meget at kigge på. Nogle forkølede hættemåger, et par Knopsvaner var

sådan det mest ophidsende. Men så hørtes lige pludselig også Sangsvane sang fra omme bag øen. 6 eksemplarer kom frem og fløj op i den NØ hjørne af søen.

Stadig ingen tegn på Havørn – alle trætoppe blev studeret meget nøje, og en Musvåge og en del Ringduer blev pludselig interessante, for var det nu alligevel ikke en..?? Nej det blev kun almindeligheder. Men så kom en Musvåge, og så 3 Ravne. Hvad der forårsagede uroen vides ikke, men lige pludselig væltede det ud med svømmende og flyvende fugle oppe fra NØ hjørnet. På et splitsekund fyldtes luften af fuglelyde og vingeslag. Og så var der lige pludselig fugle. Ca. 500 af forskellig slags. Men ingen ørn eller anden fredsforstyrer, og snart faldt der ro på det

hele igen. Skal der fremhæves noget, så må det blive de 5 Stor Skallesluger og de 12 Sangsvaner. De sidstnævnte er jo altid flotte at høre på. Stedet gav 4 arter mere til dagslisten, der så nåede op på i alt 47 arter. Nu var skydækket taget til, og det samme var kulden. Pakkesammen tid og afgang med næsen mod hjemadressen – men vi kunne da også lige tjekke Silkeå for en Vandstær. Nej det lykkedes ikke at se en Vandstær, så da nogen havde klokkeslæt at skulle være hjemme på, satte vi autopiloten på hjem, efter endnu en dejlig dag der ude i naturen i dejlige fuglevenners selskab!

Tak til Niels for turledelsen – vi kommer meget gerne igen næste år! Tak til alle deltagere for at bidrage til, at det blev en herlig tur.

Begyndertur om Vandstære

Tekst og fotoa f Dieter Maaszen

DOF-Fyn-turen den 10. januar blev annonceret som begyndertur til vandstærlokaliteter i Odense. Tolv friske DOF'ere mødtes ved Havhesten i Munke Mose kl. 9.00. Vejret var barsk med nogle frostgrader og hård østenvind. Vi var alle pakket godt ind i flere lag påklædning, så vi kunne holde vejrliget på afstanden. Vi så lang efter Vandstæren, den var desværre ikke til stede i "mosen". På den anden lokalitet - Fruens Bøge - så vi den hellere ikke. Vi fik dog set nærmere på en del små- og vandfugle, som Korttået

Træløber, Grønbenet Rørhøne, Lille Lappedykker, Stor Skallesluger mv. Vi studerede fuglene nøje og fik en del glæde og livlig samtale i gang. Hen ved 11-tiden kørte vi til Fruen Bøge og gik en tur langs Åen til Skovsøen, her fra til broen over åen, tilbage til Sorgenfri Bækken. Her på stien så vi to sorte Egern, den ene forsvandt hurtigt i buskene. Den anden sørgede for en del latter og kommentarer, mens vi så på at den åd nødder. En dejlig, men kold tur sluttede med nye indtryk hos os alle.

Godt humør på begynderturen, trods manglende Vandstær.

Ørnens død

Af Christina Akerman, Thurø

Jeg sad på min veranda ved mit lille sommerhus i den finske skærgård og drak min morgenthe. Det var en tidlig morgen sidst i juli 2009. Jeg hørte pludselig "ørneskriget", mågernes let klagende advarsel. Der hang 15 -20 stk. i luften lige udenfor klipperne, 50 m fra hvor jeg sad. Der var svartbag, sildemåger og stormmåger, måske flere. Rundt odden fra vest kommer en Havørn flyvende, ret lavt. Det er en unge. Mågerne styrtdykker ned mod den, og den flyver endnu lavere ned, hvorpå den ender på vandet. Mågerne samler sig i en tæt skrigende flok og presser den ned under vandet. Hver gang den kommer op bliver den presset ned igen. Det går ret hurtigt.

Jeg sidder som fastfrossen og når ikke at tænke på fotografiapparatet som ligger ved siden af mig. Det er over på nogle minutter. Ørnen kommer ikke op igen. Det er frisk østlig vind, den må være drevet forbi odden. Jeg ser den ikke mere og har ikke båd i vandet, så jeg havde kunnet prøve at finde den. Mågerne er er hurtigt væk.

Det var meget dramatisk og helt uventet. Der yngler to par af Havørn på Trollö, og der flyver tit en over min odde, helt uanfægtet af mågerne, der altid forfølger den. Den ryster lidt på hovedet, billedligt talt, og går højere op. Irriteret men aldrig rigtig generet. Dette var en voldsom oplevelse.

Møder

Foredrag om DOF's fugleovervågning

Tirsdag den 16. marts kl. 19.00 i Andersensalen, Kulturmaskinen, Brandts Klædefabrik-komplekset, Odense C med Henning Heldbjerg, biolog i DOF. (Mødet erstatter det aflyste møde den 17. november 2009).

DOF's medlemmer bidrager med forskellige former for tællinger til at skabe viden om Danmarks fugle. Denne aften skal vi høre om DOF's fugleovervågning nu og i fremtiden og særligt fokusere på, hvordan det går med de almindelige danske fugle. (Punkttællingsprojektet, Fuglebrætstillinger og Atlas III-projektet).

Ture

Vejstrup Å

Søndag den 28. februar kl. 9.00

Tilmelding til turleder Niels Bomholt på 6224 1959, som oplyser om mødested. Der er god mulighed for Vandstær, Bjergvipstjert og de almindelige skovfugle på denne tid af året.

Mønnet

Søndag den 7. marts kl. 9.00

Mødested: Leddet til Mønnet. Tilmelding til turleder Erik Ehmsen på 6264 1559. Foråret ligger og lur, og der vil sikkert være mange bebudere ude på strandengen. Tag gummistøvlerne på og trask med Erik ud over stepperne. Vandrefalk, Blå Kærhøg, Fjeldvåge er ikke umuligt...og så er det jo Ørnens Dag, så...

Sortemosen

Den 14. marts kl. 10.00-11.30, den 6. april, 18.30-20.00, den 27. april, kl. 19.00-20.30 og den 11. maj, kl. 19.30-21.00

Der afholdes åbent hus i fugletårnet i Sortemosen fire gange i løbet af foråret. En erfaren ornitolog vil tage i mod og fortælle om fuglene.

Kørselsvejledning: Fra Lakkendrup køres mod vest mod Brændeskov. Ca. 500 m vest for Lakkendrup går en allé mod syd mod en landejendom - det er nr. 23. Parkér ved den grønne lade og gå høre om laden ned mod fugletårnet. Ingen tilmelding.

Ledere: Hans Rytter den 14. marts, Niels Andersen den 6. april og Arne Bruun de sidste to gange.

Begyndertur til Ølundgård og Firtalsstrand

Søndag den 21.marts kl. 8.00

Mødested: Lammesø. Tilmelding til turleder Dieter Maaszen på 6616 6861.

DOF-Fyn-tur for begyndere. Vi kigger efter Hjejle, Stor Regnpove, Pibeand, Fjeldvåge og mange andre spændende fugle.

Kørselsvejledning: Kør til Otterup, drej til højre ved det første OK Tank, fortsæt mod Hessum. Efter Forsamlingshuset drejes til venstre, vejen drejer derefter mod højre, og man fortsætter ligeud til Ølund. Når vejen deler sig holdes til venstre. Efter knap 500 m er man på Lammesødæmningen, hvor vi mødes på parkeringspladsen.

Trækfugletur til?

Søndag den 28. marts

Mødetid- og sted meldes ved tilmelding til turleder Eske Morthensen på 4018 1628. Det er helt afhængigt af vinden, hvorhen turen går, så ring et par dage før og hør nærmere.

Fuglepigetur til Gyldensteen

Lørdag den 10. april kl.9.00 - ca. kl. 12.00

Mødested: Gyldensten Godskontor, Gyldenstens Landevej 101, Bogense. Turleder Suzette Frydensberg.

Fuglepigernes første lørdagstur går til Gyldensteen reservat/Ore Strand og Langø Mølle. Vi kører i samlet flok til Langø Plantage. Vi går gennem skoven ned til Ore Strand med udsigt til Æbelø og Dræet og herfra videre ned langs Kragelundskanalen. Mulighed for gæs, andefugle og vadefugle. Et Havørnepar ses ofte fouragere i området.

Find vej: <http://www.findvej.dk/gyldensteensvej101,%205400>

Gåsetur til Vest Stadil Fjord

Søndag den 18. april

Mødetid- og sted meldes ved tilmelding til turleder Niels Bomholt på 6224 1959. Det er højsæson for rastende Kortnæbbede Gæs, som kan ses i store flokke i området. Desuden ses mængder af svømmeænder, vadefugle (som Brus-høns, Store Kobbersnepper), småfugle mm. fra de to fugletårne.

Fugletrækket over Skagen

29. april – 2. maj

At følge forårstrækket på en forlænget weekend i Skagen er efterhånden igen blevet en tradition i DOF Fyn-regi takket være turleder Eske Morthensen. Ring til ham på 4018 1628 og hør nærmere om selve arrangementet, men det er noget med at deles om et centralt beliggende sommerhus og se på det store lomtræk, måske endda Hvidnæbbet Lom, det imponerende rovfugletræk, måske endda Steppehøg og alt det andet, der rører sig deroppe på det tidspunkt – og det er meget!

Begyndertur til Lundsgårdskoven ved Kerteminde

Torsdag den 13. maj, Kr. Himmelfartsdag, kl. 6.00

Mødested: Parkeringspladsen ved den gamle skovfogedbolig (ved siden af vandrerhjemmet).

Tilmelding til turleder Søren Rasmussen på 6532 3498 eller 2012 5498.

Oplev fuglekoret en tidlig morgen! Nyd en herlig forårmorgen i skoven. Turen varer ca. 2 timer, afhængig af vejret. Jeg vil fortælle om hvilke fugle som vi hører, idet småfugle skal ses med ørene! Alt i alt en morgen du sent vil glemme, og hvor du lærer nogle nye fuglestemmer, som du kan glæde dig over at kunne genkende fremover. Turen vil blive tilrettelagt så begyndere kan få en god oplevelse! Husk kikkert!

NB: I tilfælde af silende regn er turen aflyst.

Sangfugletur til Syltemade Å

Tirsdag den 25. maj kl. 19.00

Mødested: P-pladsen, Langegyde, Vester Skerninge. Tilmelding til turleder Niels Bomholt på 6224 1959. Kom og hør Græshoppesanger og mange andre forårsløde fra den smukke ådal. Husk gummistøvler, da det kan være noget fugtigt!

Æbelø

Lørdag-søndag den 12. og 13. juni

Todages ekskursion til Æbelø med mulighed for bl.a. Pirol, Rødrygget Tornskade, Huldue, Tejst og Skovsanger. Vi bor på Æbeløgård.

Begrænset deltagerantal. Tilmelding til Jens Bækkelund på 2392 6095, hvor der gives yderligere information om arrangementet.

Ørnens Dag

Ørnens Dag i Odense Fjord søndag den 7. marts, kl. 8 - 12

På grund af vejrforholdene flytter vi den traditionsrige landsdækkende ørnedag ud til Odense Ås udløb i fjorden lige overfor sejlkлубben.

Vi skal gerne være mange fra DOF-Fyn til at vise ørn/fugle frem både ved udløbet og længere ude på Stige Ø. Derudover har vi lejet Odense - Kajak - klub - hus. Her vil Erik Thomsen vise sine flotte ørne billeder.

Små pip

Hans Rytter forsøgte sig en februar nat med -10° ved Knudshoved at fange ryler med en til formålet særligt konstrueret ketsjer. Rylefangsten måtte opgives på grund af drivis, men en Knopsvane røg i ketsjeren – ketsjeren må åbenbart være lavet til at fange mange ryler på en gang. Heldigvis havde Hans også store ringe med.

Finn Eriksen oplyser, at der sidste år var fem par Røde Glenter på Fyn. De fire af parrene fik tilsammen ni unger, mens det femte ikke fik unger på vingerne. For Havørnens vedkommende blev det til et par, som fik en unge.

Ørnetællingen i weekenden den 30-31. januar gav minimum 15 Havørne i DOF-Fyns område mod sidste års 12.

DOF-Fyn indbød til "Havørne-kik" Odense Ås udløb den 13. februar. Det tilbud var der omkring 200 der tog i mod. Der var folk til at fortælle om fuglene ved udløbet og på Stige Ø. På sidstnævnte sted kunne man også se Moschornugle.

- og husk,
fugle skal ses i naturen
- og husk at forny dit abonnement på
Havrevimpen - se side 3

Erhardt Edmund Ecklon
Sætting Strandvej 34
5700 Svenborg

**Dansk
Ornitologisk
Forening**

Foreningen for fuglebeskyttelse